

आजदेखि बजेट अधिवेशन

संसदमा सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै राष्ट्रपति

फाइल तस्वीर

जेठी योजना

काठमाडौं- सरकारले आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम आज सार्वजनिक गर्दै छ। सरकारको तर्फबाट राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले दिउँसो ४ बजे बस्ने संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने संसदका प्रवक्ता एकराम गिरीले बताए।

आगामी १५ जेठमा सरकारले ल्याउने बजेटको आधार दस्तावेजका रूपमा यसलाई लिने गरिन्छ। जेठ-जी विद्रोहको जगमा भएको निर्वाचनपछि प्राप्त जनादेशअनुसार गठित बालेन्द्र सरकारले ल्याउन लागेको नीति तथा कार्यक्रमलाई राजनीतिक तथा प्रशासनिक वृत्तमा चासोपूर्वक हेरिएको छ।

बजेटसहितको नीति तथा कार्यक्रमका लागि यसपटक जनसहभागिता निश्चित गर्न भन्दै सरकारले 'सुभाष संकलन पोर्टल' सार्वजनिक गरेको छ। तर, नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक हुने तीन दिनअघि मात्रै सुभाष मागिनुले पोर्टलमाफत प्राप्त सुभाषहरू समाहित हुनु कि औपचारिकतामात्रै हो

आज सार्वजनिक हुने नीति तथा कार्यक्रमले सरकारको आगामी एक वर्षको राजनीतिक, आर्थिक र प्रशासनिक प्राथमिकतामात्रै तय गर्ने छैन, प्रधानमन्त्री शाह नेतृत्वको सरकार कुन दिशामा अघि बढ्न खोजिरहेको छ भन्ने प्रस्ट हुने छ।

अध्यादेश र सुकुमबासीमाथिको ज्यादतीको प्रतिवाद गर्ने रणनीतिमा विपक्षी

बोलाइ सकिने संसद अधिवेशनलाई हठात् स्थगित गरेर आठवटा अध्यादेशमाफत १०० भन्दा बढी कानूनमा एकैपटक संशोधनपछि संसदको यो अधिवेशन आह्वान भएको हो। अध्यादेशमाफत शासन चलाउन खोजेको र कानून निर्माणको वैधानिक थलो सदको अवमूल्यन गर्न खोजेको भन्दै विपक्षी दलहरू आक्रोशित छन्। अफ सवैधानिक परिपद

भन्ने प्रश्न उठेको छ। विगतमा बजेट र नीति कार्यक्रमका लागि सुभाष संकलन गर्ने काम मुख्यरूपमा अर्थ मन्त्रालयले गर्दै आएको थियो। निजी क्षेत्र, उद्योगी-व्यवसायी, विज्ञ, नागरिक समाज तथा सर्वसाधारणसँग छलफल गरेर सुभाष लिने परम्परा थियो। यसपालि भने अस्वाभाविकरूपमा प्रधानमन्त्री कार्यालय सक्रिय भएको छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

बजेट निर्माण प्रक्रियामा प्रधानमन्त्री आफैँ सक्रिय

अर्थलाई 'बाइपास' गरेर प्रधानमन्त्री कार्यालयबाटै मागियो सुभाष

- ▶ बजेट लेखनको टिम अर्थ मन्त्रालयमा, सुभाष माग्दै प्रधानमन्त्री कार्यालय
- ▶ शनिवार साँझबाट सुरु गरेको पोर्टलमा आइतबार साँझसम्म आठ हजारभन्दा बढी सुभाष दर्ता
- ▶ अर्थ मन्त्रालयका एक उच्च अधिकारी भन्छन्- यो अर्थ मन्त्रालयको अधिकारमाथि ठाडो हस्तक्षेप हो
- ▶ आज राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै
- ▶ नीति तथा कार्यक्रम संसदमा एक दिनमात्र छलफल गरी पारित गर्ने तयारी

बालेन्द्र शाह, प्रधानमन्त्री

डा. स्वर्णिम बगले, अर्थमन्त्री

चर्चाकावीच शनिवार सीधै बजेटका लागि सुभाष मागेका हुन्। अर्थविद्हरू बजेट बनाउने काममा प्रधानमन्त्रीको हस्तक्षेप हुन नहुने बताउँछन्। यद्यपि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)कै प्रधानमन्त्री र अर्थमन्त्री भएकोले यसलाई सामान्यरूपमा लिनुपर्ने उनीहरू बताउँछन्। पूर्वअर्थसचिव शिशिर आर्थात् प्रधानमन्त्रीले सुभाष माग्नु फरक अभ्यास भए पनि सामान्यरूपमा लिनुपर्ने बताउँछन्। विगतमा हामीले अर्थ मन्त्रालयबाटै सुभाष माग गर्ने

गरेका थियौं। प्रधानमन्त्री कार्यालयले सुभाष संकलन गरेर अर्थ मन्त्रालयमा दिने होला। नीति तथा कार्यक्रम र बजेटबीच तादम्यता मिलाउन पनि खोजेको होला। यसलाई सामान्यरूपमा लिनुपर्छ, हुंभाना भन्छन्। प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषदको कार्यालयले आगामी आर्थिक वर्षको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्ने प्रक्रियामा आमनागरिकको प्रत्यक्ष सहभागिता सुनिश्चित गर्न 'सुभाष संकलन पोर्टल' सञ्चालनमा ल्याएको

जनाएको छ। शनिवार साँझबाट सुरु गरेको यो पोर्टलमा आइतबार साँझसम्ममा आठ हजारभन्दा बढी सुभाष दर्ता भएको देखिन्छ।

अन्तरसरकारी समन्वय, पूर्वाधार विकास, शिक्षासहित दर्जन शीर्षकमा मागिएको सुभाषमा सबैभन्दा बढी सुभाष शिक्षा, स्वास्थ्य तथा विज्ञानमा आएको प्रधानमन्त्री कार्यालयको पोर्टलमा उल्लेख छ। पोर्टलमा दिएका आफ्ना सुभाषहरूको पछिल्लो अवस्था र सरकारले चालेको कदमका बारेमा जानकारी लिन सकिने गरी 'सुभाष ट्याचक' गर्ने विशेष सुविधासमेत यस प्रणालीमा समावेश गरिएको छ।

आज सार्वजनिक हुने नीति तथा कार्यक्रममा जनताका वास्तविक आवश्यकता र मौलिक अपेक्षालाई समेट्दै शासन व्यवस्थालाई थप पारदर्शी र जनमुखी बनाउने उद्देश्यले सुभाष संकलन गर्न थालिएको प्रधानमन्त्रीको सचिवालयले जनायो। देश-विदेशमा रहेका सम्पूर्ण नेपाली नागरिक, विपक्षीय र नीति निर्माताहरूले बजेट निर्माण र विकासका प्राथमिकताका सम्बन्धमा सुभाष पेश गर्न सकिने प्रधानमन्त्रीको प्रेस तथा अनुसन्धान विज्ञ दीपा दाहालले बताइन्। 'नीति निर्माण प्रक्रियालाई प्रशासनिक घेरामात्र सीमित नराखी आम जनताको भावना र विज्ञतालाई कदर गर्ने प्रधानमन्त्रीज्यूको मुख्य योजनाअनुसार यो कदम चालिएको हो,' दाहालले भनिन्।

अर्थ मन्त्रालयका उच्च अधिकारीहरू भने प्रधानमन्त्री शाहले यसमा सीधै हस्तक्षेप गर्न खोजेको बताउँछन्। आफूहरूले समाचारबाटै यसबारे थाहा पाएको र नीति तथा कार्यक्रम आउनु एक दिनअघि सुभाष माग्नु अर्थहीन भएको बताए।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम बगले अर्थ मन्त्रालयको टिमसहित यस वर्षको बजेट निर्माणमा व्यस्त छन्। आगामी जेठ १५ गते संघीय संसदमा पेश गर्नुपर्ने बजेटका लागि अर्थ मन्त्रालयले विज्ञसँग छलफल तथा परामर्श लिने क्रम जारी राखेको छ।

तर यसपटक अर्थ मन्त्रालयमा बजेट लेखन चलिरेहँदा प्रधानमन्त्री कार्यालयले छुट्टै पोर्टल नै बनाएर सीधै नागरिकको सुभाष मागेको छ। योसँगै अहिले सरकारको हरेक मन्त्रालयमा प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाह हावी भएको चर्चा सुरु भएको छ। 'कोर टिम'मा काम गर्ने रुचाउने बालेन्द्रले हरेक मन्त्रालयमा आफ्नो हस्तक्षेप बढाउँदै लगेको

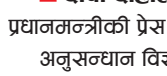
विगतमा अर्थ मन्त्रालयबाटै सुभाष माग गर्ने गरेका थियौं। यसपटक प्रधानमन्त्री कार्यालयले सुभाष संकलन गरेर अर्थ मन्त्रालयमा दिने होला। नीति तथा कार्यक्रम र बजेटबीच तादम्यता मिलाउन पनि खोजेको होला। यसलाई सामान्य रूपमा लिनुपर्छ।

शिशिर दुग्गा पूर्वअर्थसचिव

नीति निर्माण प्रक्रियालाई प्रशासनिक घेरामात्र सीमित नराखी आमजनताको भावना र विज्ञतालाई कदर गर्ने प्रधानमन्त्रीज्यूको मुख्य योजनाअनुसार यो कदम चालिएको हो।

दीपा दाहाल प्रधानमन्त्रीको प्रेस तथा अनुसन्धान विज्ञ

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

संघ कमजोर भएको भन्दै व्यवसायीले गराए अध्यक्ष गुरुङको ध्यानाकर्षण

मगता थापा

काठमाडौं- वैदेशिक रोजगारी व्यवसायीहरूको छाता संगठन नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघ यतिबेला आन्तरिक विवादमा रुमलिएको छ। कार्यसमितिको एउटा पक्ष राजीनामा दिएर बाहिरिएपछि संघको नेतृत्व अलमलिएको अवस्थामा छ। संघका अध्यक्ष भुवनसिंह गुरुङले राजीनामा दिएकाहरूलाई फर्किन आग्रह गरिरहे पनि उनीहरू फर्किएका छैनन्। यसरी आन्तरिक विवादमा अल्झिँदा संघ कमजोर बनेको भन्दै व्यवसायीहरूले मिल्नका लागि दबाव बढाइरहेका छन्।

यहीबीच आइतबार स्वतन्त्र वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले सिफलस्थित नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको कार्यालयमा विशेष भेला आयोजना गरेर अध्यक्ष गुरुङको ध्यानाकर्षण गराएको छ। स्वतन्त्र व्यवसायी संघमा आबद्ध व्यवसायीहरूले चार बुँदे माग राख्दै २४ घण्टाभित्र माग सम्बोधन गर्नसमेत अलिम्बेटम दिएको छ। उक्त अवधिमा माग सम्बोधन नभए संघको विकल्प खोज्न बाध्य हुने चेतावनीसमेत

व्यवसायीहरूले दिएको छन। केही दिनयता सरकारले विभिन्न उजुरीका आधारमा म्यानपावर कम्पनीमा छापा मार्ने, अनुगमन गर्नेजस्ता कार्य अघि बढाएको छ। यस्तो अवस्थामा व्यवसाय गर्न कठिन हुँदा पनि संघको नेतृत्वले सरकारसँग समन्वय गर्न नसकेको व्यवसायीहरूको गुनासो छ। लियो इन्टरनेसनल कन्सलटेन्सी प्रािलिका सञ्चालक कमल निरौला आपसी खिचातानीले संघ दुई टुक्रा भएको अवस्थामा मिलेर जाने या मार्गप्रशस्त गर्नुको विकल्प नभएको बताए। 'वैदेशिक रोजगार व्यवसायीलाई हेर्ने सरकारी दृष्टिकोण

सकारात्मक छैन। यता संघ दुई टुक्रा भएको छ। संघले व्यवसायीका कुरा उठाएर सरकारसँग डायलग गर्न सकेको छैन,' उनले भने, 'सन्तुष्ट भन्ने कार्यसमितिका सम्पूर्ण २१ जना एक ठाउँमा आउनुहोस्, होइन भने बाटो खुला गर्नुहोस्।' त्यस्तै, एचएमटी ओभरसिज प्रािलिका सञ्चालक तुलसीराम पुरीले संघको बाटो हेरेर बसे सबै व्यवसाय बन्द गर्नुपर्ने अवस्था देखिएको बताए। डर, त्रासमा व्यवसाय सञ्चालन गर्न नसकिने भएकाले कसरी अगाडि बढ्ने भनेर समिति गठन गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

संघ विभाजित छैन: अध्यक्ष गुरुङ

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघका अध्यक्ष भुवनसिंह गुरुङले संघ विभाजित भएको आरोपको खण्डन गरेका छन्। उनले असन्तुष्ट पक्षको राजीनामा अस्वीकृत भइसकेकाले संघ विभाजित नभएको दावी गरे।

बहुमत कार्यसमितिले राजीनामा अस्वीकृत गरेर बैठकका लागि आह्वान गर्दा पनि केही पदाधिकारीसहित नौ जना किन आइरहेका छैनन् भनेर उनीहरूले नै जवाफ दिनुपर्ने उनको भनाइ छ। 'संघ कहाँ विभाजित भएको छ ? राजीनामा स्वीकृत/अस्वीकृत गर्ने अधिकार अध्यक्षलाई हुन्छ, होला नि,' उनले प्रभावसँग प्रश्न गर्दै भने, 'बहुमत कार्यसमितिको निर्णयबाट राजीनामा अस्वीकृत भएको चिठी पठाइसकेको छ। आधिकारिकरूपमा बैठकमा आह्वान गरेका छौं।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

युएईस्थित नेपाली दूतावासमा श्रम सचेतना कार्यक्रम

काठमाडौं (प्रेस)- संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई)स्थित नेपाली राजदूतावासले आबुधावीमा कार्यरत नेपाली श्रमिकलाई लक्षित गरी श्रम सचेतना तथा सुरक्षित रोजगारीसम्बन्धी अन्तरक्रिया सम्पन्न गरेको छ। राजदूतावास परिषदमा आयोजित कार्यक्रममा युएईका विभिन्न कम्पनीमा कार्यरत नेपाली श्रमिकको सहभागिता थियो। कार्यक्रममा राजदूतावासका श्रम सहचारी पंकज लामिछानेले श्रमिकका हकअधिकार र सुरक्षासम्बन्धी विषयमा प्रस्तुति दिएका थिए। उनले कम्पनीमा काम गर्दा पालना गर्नुपर्ने नियम, वैदेशिक रोजगारीका क्रममा अपनाउनुपर्ने सावधानी, श्रम स्वीकृत नवीकरण, सामाजिक सुरक्षा कोषको प्रयोग तथा नेपाल सरकारले वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपालीका लागि उपलब्ध गराएका सुविधाबारे जानकारी गराएका थिए। साथै राहदानी, इमिरेट्स आइडी, श्रमिकको परिचयपत्रलगायत व्यक्तिगत कागजात सुरक्षित राख्न र साइबर अपराध तथा आर्थिक

कम्पनीमा काम गर्दा पालना गर्नुपर्ने नियम, वैदेशिक रोजगारीका क्रममा अपनाउनुपर्ने सावधानी, श्रम स्वीकृत नवीकरण, सामाजिक सुरक्षा कोषको प्रयोग तथा नेपाल सरकारले वैदेशिक रोजगारीमा रहेका नेपालीका लागि उपलब्ध गराएका सुविधाबारे जानकारी

ठगीबाट जोगिन सचेत रहन आग्रह गरे। कार्यक्रममा विदेशमा हुने खोजतलास, उद्धार, व्यवस्थापन, क्षतिपूर्ति तथा श्रमिक सहायतासम्बन्धी निवेदन नेपाल सरकारको कन्सुलर सेवा विभागद्वारा सञ्चालित अनलाइन प्रणालीमाफत दर्ता गर्न सकिने जानकारी दिइएको थियो। राजदूतावासका तृतीय सचिव विमलेशकुमार मिश्रले राहदानी तथा कन्सुलर सेवासम्बन्धी जानकारी दिएका थिए। कार्यक्रममा सहभागी श्रमिकले यस्ता सचेतनामूलक कार्यक्रम नियमित रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याएका थिए।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

आजदेखि देशभर 'सरसफाइ सप्ताह'

काठमाडौं (प्रस)- सरकारले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई मर्यादित, स्वच्छ र बातावरणमैत्री बनाउन आजदेखि आगामी जेठ १ गतेसम्म देशभर 'सरसफाइ सप्ताह २०८३' सञ्चालन गर्ने घोषणा गरेको छ।

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले एक विशेष मार्गदर्शन जारी गर्दै संघीय मन्त्रालयदेखि स्थानीय तहसम्मका सबै निकायलाई यस अभियानमा सक्रिय सहभागी हुन निर्देशन दिएको हो। उक्त राष्ट्रिय अभियानको औपचारिक उद्घाटन आज बिहान ८:३० बजे वीर अस्पतालबाट स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री निशा मेहेताको उपस्थितिमा हुने तय भएको छ। यस अभियानले सरकारी निकायमा न्यून लागतमा अधिकतम प्रतिफल प्राप्त हुनेगरी सरसफाइ मापदण्ड कार्यान्वयन गर्ने लक्ष्य सरकारले जारी गरेको 'सरसफाइ

सप्ताह' सञ्चालनसम्बन्धी मार्गदर्शन, २०८३'मा समावेश छ। सरकारी कार्यालयमा नियमित सरसफाइ र फोहोर व्यवस्थापनको स्पष्ट मापदण्ड नहुँदा सेवा प्रवाह, कर्मचारी र सेवाग्राहीको स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर परिरहेको सन्दर्भमा यो मार्गदर्शन तयार पारिएको हो। 'सरकारी निकायहरूमा स्वच्छ र सुरक्षित कार्य वातावरण कायम गर्न प्रभावकारी सरसफाइ व्यवस्थापन आवश्यक छ,' मार्गदर्शनको पृष्ठभूमिमा उल्लेख गरिएको छ। मार्गदर्शनअनुसार सरकारी सूचना बोर्ड, नागरिक बडापत्र र संकेत चिह्नहरू स्पष्ट तथा व्यवस्थित हुनुपर्ने छ। चर्किएका वा उक्किएका भित्ताहरूको मर्मत र रङ्गोवन गरिने छ। मुख्य सेवा क्षेत्र र प्रवेशद्वारलाई आकर्षक तथा सफा राखिने छ। यस्तै, सबै शौचालयहरूलाई दुर्गन्धरहित बनाइने छ र नियमित

पाानीको व्यवस्था सुनिश्चित गरिने छ। हात धुने स्थानमा साबुन अनिवार्य गरिएको छ र दैनिक सफाइको अभिलेख राख्नुपर्ने छ। शौचालयहरू महिला/मैत्री, स्थानिटीरि डिस्पोजल सुविधायुक्त र सम्भव भएसम्म अपांगतामैत्री हुनुपर्ने छ। त्यतिमात्रै होइन, कार्यालयहरूले कम्तीमा दुई प्रकारका डस्टबिन राखी कुहिन र नकुहिन फोहोर छुट्टाछुट्टै गर्नुपर्ने छ। पुराना काम नलान्ने सामानहरूको उचित व्यवस्थापन गरिनाका साथै खुलारूपमा फोहोर जलाउन पूर्ण प्रतिबन्ध लगाइएको छ। कार्यालय परिसरको १०० मिटर वरिपरिको क्षेत्र, नाली र ढलहरू सफा हुनुपर्ने छ। पार्किङ क्षेत्रको सुधार र अव्यवस्थित तार वा पोस्टरहरू हटाउनुपर्ने सूचक राखिएको छ। कार्यालयमा हेल्थ डेस्कको व्यवस्था गरी सेवाग्राहीले

सम्मानित र व्यवस्थित महसुस गर्ने वातावरण बनाइनेछ। सूचना प्रणालीलाई पूर्णरूपमा सञ्चालनमा ल्याइने छ।

दिगोपन र अनुगमनको संयन्त्र यो अभियानलाई दिगो बनाउन प्रत्येक निकायले एक 'सरसफाइ सम्पर्क व्यक्ति' तोक्नुपर्ने छ। प्रत्येक

हप्ताको सरसफाइ कार्यतालिका निर्माण गरी मासिकरूपमा स्वमूल्यांकन गर्नुपर्ने व्यवस्था सम्बन्धित निकायका प्रमुखलाई मार्गदर्शनले गरेको छ।

यस अभियानको कार्यान्वयन र अनुगमनको सम्पूर्ण जिम्मेवारी सम्बन्धित निकायका प्रमुखलाई सुम्पिएको छ, जसले यसको नियमित

अभिलेख राख्नुपर्ने छ। यो अभियानले सबै संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय कार्यालयका साथै सार्वजनिक शैक्षिक संस्थाहरूलाई समेत समेट्ने छ।

'बजेटमा बालबालिकालाई प्राथमिकता दिन पहल गरिने'

काठमाडौं (प्रस)- प्रतिनिधिसभा र राष्ट्रिय सभाका सांसदहरूले आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा बालबालिकाको अधिकारको मुद्दा समावेश गर्न सक्ने पहल गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन्।

सामाजिक सुरक्षा नागरिक समाज सञ्जालले यहाँ आइतबार आयोजना गरेको 'सामाजिक सुरक्षा र बाल अनुदान' विषयक अन्तरक्रियामा सांसदहरूले सरकारले सामाजिक सुरक्षाअन्तर्गत प्रदान गर्दै आएको 'बाल पोषणभत्ता' ५३२ रूपैयाँलाई बृद्धि गरी अहिलेको समय सांख्यिक बनावुन सरकारसँग अनुरोध गर्ने प्रतिबद्धता गरेका हुन्। सो पोषण भत्तालाई ७७ जिल्लामा पुऱ्याउनका लागि पनि पहल गर्ने उनीहरूले उल्लेख गरे। सञ्जालका अनुसार सो पोषणभत्ता ४५ जिल्लामात्रै पुगेको छ। प्रतिनिधिसभा सदस्य विष्णुमाया विश्वकर्मांले समग्रमा सबै बालबालिकालाई पोषणा पत्ता वितरण गर्नेभन्दा पनि आवश्यकताका आधारमा अहिलेको रकमलाई

बढाएर गरिव, दलित र पिछडिएको समुदायलाई दिनुपर्नेमा जोड दिइन्। नेपाल जनसांख्यिकी तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण २०२२ का अनुसार अर्धे पनि २५ प्रतिशत बालबालिकामा पुष्टकोषण र १९ प्रतिशत कम तौल भएका छन्। त्यसैगरी, ४३ प्रतिशत बालबालिका रक्त अल्पताको समस्यामा परेका छन्। राष्ट्रिय सभा सदस्य भुवन सुनारले बालबालिकाको पोषणभत्ता र विद्यालय जाने विद्यार्थीको दिवा खाजालगायत उनीहरूको समग्र समस्याकावारेमा स्थानीय सरकार बढी जिम्मेवार हुनुपर्ने बताए। राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभागका अनुसार सरकारले बाल पोषण भत्ता, एकल महिला भत्ता, अपांगता भएको व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, जनता आवास, स्वास्थ्य विमा, सामाजिक सुरक्षा कोषलगायत ८७ भन्दा बढी शीर्षकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता दिइरहेको छ भने सामाजिक सुरक्षा भत्ताबाट ३६ लाख ६९ हजार जनाले सुविधा पाइरहेका छन्।

सुशन। यसले गर्दा धिमे भन धेरै प्रभावकारी रूपमा फैलिएको उनको अनुभव छ। 'धिमे भनेको बाजामात्र नभई नेवारी समुदायहरूको भगवान्प्रति भाव प्रकट गर्ने साधन हो। यसले हजारौं वर्ष पुरानो संस्कृतिलाई आजसम्म जोगाउँदै आएको छ,' सुशनले भने। पहिले टोखामा धिमेको समूह दुई-तीनवटा मात्र थिए। आजसम्म आउंदा हरेक टोलमा धिमेको समूह बनेको छ। धिमे मुख्यगरी वैशाख महिनाको विस्का जात्रामा बजाउन तयार गरिन्छ। विस्का जात्रामा धिमे बजाउन सबैभन्दा रमाइलो लाग्ने स्थानीयहरू बताउँछन्। साथै, जात्रा, उत्सव, विवाह, चाडपर्व र अन्य धार्मिक समारोहहरूमा पनि धिमे बाजा बजाइन्छ। (प्रशिभाथी पत्रकार)

नयाँ पुस्तालाई धिमे बजाउन सिकाउँदै सुशन

■ सरस्वती डंगोल

धिमे सिकाउन खोज्दा कोही आउँदैनन् कि भन्ने लागेको थियो उनलाई। तर जब सिकाउन थाले सिक्न चाहनेहरू धेरै आए। 'आज भोलिका बच्चाहरूलाई अझ धेरै संस्कृतिसमा रूचि भएको पाउँछु। आफ्नो संस्कृतिप्रतिको मोह देख्दा खुसी लाग्छ,' सुशनले सुनाए। सुरुमा २५ जनाको समूहलाई धिमे सिकाउँदा आफूलाई डर लागेको उनको अनुभव छ। 'अहिले धिमे बजाउनभन्दा अरुलाई सिकाउन आनन्द लाग्छ। नयाँ पुस्तालाई सिकाउन अझ सजिलो हुन्छ, किनकि उनीहरूको सिकने गति पुरानो पुस्ताकोभन्दा तीव्र रहेको छ,' उनले भने। धिमे परम्परा जोगाउन आफूले सिकाएका बच्चाहरूलाई अरुलाई पनि सिकाउनुपर्छ, भनेर प्रेरणा दिँदै आइरहेका छन्

सुशन। यसले गर्दा धिमे भन धेरै प्रभावकारी रूपमा फैलिएको उनको अनुभव छ। 'धिमे भनेको बाजामात्र नभई नेवारी समुदायहरूको भगवान्प्रति भाव प्रकट गर्ने साधन हो। यसले हजारौं वर्ष पुरानो संस्कृतिलाई आजसम्म जोगाउँदै आएको छ,' सुशनले भने। पहिले टोखामा धिमेको समूह दुई-तीनवटा मात्र थिए। आजसम्म आउंदा हरेक टोलमा धिमेको समूह बनेको छ। धिमे मुख्यगरी वैशाख महिनाको विस्का जात्रामा बजाउन तयार गरिन्छ। विस्का जात्रामा धिमे बजाउन सबैभन्दा रमाइलो लाग्ने स्थानीयहरू बताउँछन्। साथै, जात्रा, उत्सव, विवाह, चाडपर्व र अन्य धार्मिक समारोहहरूमा पनि धिमे बाजा बजाइन्छ। (प्रशिभाथी पत्रकार)

सुशन। यसले गर्दा धिमे भन धेरै प्रभावकारी रूपमा फैलिएको उनको अनुभव छ। 'धिमे भनेको बाजामात्र नभई नेवारी समुदायहरूको भगवान्प्रति भाव प्रकट गर्ने साधन हो। यसले हजारौं वर्ष पुरानो संस्कृतिलाई आजसम्म जोगाउँदै आएको छ,' सुशनले भने। पहिले टोखामा धिमेको समूह दुई-तीनवटा मात्र थिए। आजसम्म आउंदा हरेक टोलमा धिमेको समूह बनेको छ। धिमे मुख्यगरी वैशाख महिनाको विस्का जात्रामा बजाउन तयार गरिन्छ। विस्का जात्रामा धिमे बजाउन सबैभन्दा रमाइलो लाग्ने स्थानीयहरू बताउँछन्। साथै, जात्रा, उत्सव, विवाह, चाडपर्व र अन्य धार्मिक समारोहहरूमा पनि धिमे बाजा बजाइन्छ। (प्रशिभाथी पत्रकार)

साउदीमा रोजगार

कम्पनी: **ZUHUR BILAD ALSHAMCOOMPANY TO PROVIDE MEALS**

पुर्व स्वीकृत मिति: ०३/०५/२५

पदनामा सं. ६०२५५९३७

क्र.सं.	कामदारको पद	माग संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	हस्ताक्षर	समाप्त	काम	काम	काम
1	Kitchen Helper	3	1200	8	रु. ८००	रु. ८००	रु. ८००	रु. ८००	रु. ८००	रु. ८००

अन्तरवार्ता हेर्न रसायन संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ।

Advance Recruitment Service Pvt. Ltd.

Pinglasthan-9, Gausahala, Kathmandu, Nepal; Tel: +977 01-4586946/4592505, Prem Raj Lawati (9841414231)

Email: advnepal4@gmail.com, Web: www.advancerecruitment.com.np

कुवेतमा रोजगार

कम्पनी: **THE JULIA LOUNGE HEALTH INSTITUTE & LADIES BEAUTY SALON** शहर: **Kuwait**

पुर्व स्वीकृत मिति: २०८३/०५/२५

पदनामा सं. ६०२५५९३७

क्र.सं.	कामदारको पद	माग संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	हस्ताक्षर	समाप्त	काम	काम	काम
1.	Hair Dresser/Hair Stylist	0	150	७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२
2.	Manicure/Pedicure	0	4	150	७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२
3.	Nail Technicial (Manicurist/Pedicurist)	0	3	150	७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२	रु. ७३,६९२

अन्तरवार्ता मेनपावर कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May, 2026) मा हुनेछ।

MAHA INTERNATIONAL HR SOLUTION PVT. LTD.

Airport Kalimatidol, Kathmandu | Tel: +977 01 5923308

Mob.: 9813768590, 9802390077 | Email: mahainfo59@gmail.com

दत्ता तथा लिक्विडेशन नियमावली २०७३
(अनुसूची १४ (नियम २६ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित आ.व. २०८२/८३ को तेश्रो त्रैमासिक प्रतिवेदन

Eastern Hydro Power Limited Jwagal-10, Lalitpur, Nepal
Unaudited Financial Report (Quarterly)
1Hrd Quarter as on 30th Chaitra, 2082, F/Y 2082/83

Figure in NPR

Particulars	This Quarter Ending Chaitra 2082	Previous Quarter Ending Paus 2082	Corresponding pervious year Quarter ending Chaitra 2081
Assets			
Non current Assets			
Property Plant and Equipment	502.015	509.075	1.063.074
Intangible Assets	976.535.994	988.789.670	1.025.649.333
Other Non Current Assets	-	-	-
Total Non Current Assets	977.038.010	989.298.744	1.026.712.407
Current Assets			
Financial Assets			
Trade & Other Receivables	61.160.327	62.025.818	48.522.581
Short Term Loans & Advances	980.004	1.872.173	73.816
Cash and Cash Equivalent	55.294.210	51.424.773	30.681.281
Other Current Assets	987.684	2.328.478	977.892
Total Current Assets	118.422.225	117.651.243	80.255.570
Total Assets	1.095.460.234	1.106.949.987	1.106.967.977
Equity and Liability			
Equity			
Share Capital	620.000.000	620.000.000	620.000.000
Reserve and Surplus	(138.093.184)	(137.239.612)	(164.194.346)
Total Equity	481.906.816	482.760.388	455.805.654
Liability			
Non Current Liabilities			
Financial Liabilities			
Loans and Borrowings (Long Terms)	567.781.241	578.217.211	606.310.910
Lease Liabilities	-	-	114.958
Total Non Current Liabilities	567.781.241	578.217.211	606.425.868
Financial Liabilities			
Loans and Borrowings (Short Term)	38.966.669	37.909.434	34.647.108
Trade and other Payables	3.738.799	5.048.340	4.052.056
Retention Liabilities	1.307.204	1.307.204	1.307.204
Other Current Liabilities	1.759.504	1.707.409	4.730.086
Total Current Liabilities	45.772.176	45,972.387	44,736.454
Total Liability	613.553.417	624.189.598	651.162.322
Total Equity and Liability	1.095.460.234	1.106.949.987	1.106.967.977

Unaudited Income Statement
For the period 1st Shrawan 2082 to 30th Chaitra, 2082

Particulars	This Quarter Ending Chaitra 2082	Previous Quarter Ending Paus 2082	Corresponding pervious year Quarter ending Chaitra 2081
Revenue from operation	118,457,969	89,918,902	104,711,420
Cost of Sales	10,573,566	6,480,931	10,839,801
Gross Profit	107,884,403	83,437,971	93,871,618
Other Income	30,000	-	-
Expenses			
Employee Benefits	1,648,260	1,097,040	1,734,660
Administrative Expenses	2,643,985	1,337,945	3,731,356
IPO Issue Expenses	-	-	-
Depreciation and Amortization Expense	36,782,204	24,521,469	36,926,670
Total Expenses	41,074,449	26,956,454	42,392,686
Profit Before Financial Cost, Bonus & Tax	66,839,954	56,481,518	51,478,933
Finance Cost	36,373,376	25,143,948	39,106,644
Profit Before Bonus & Tax Staff Bonus	30,466,578	31,337,570	12,372,289
Staff Bonus	609,332	626,751	-
Profit Before Tax (PBT)	29,857,246	30,710,819	12,372,289
Income Tax Expenses	-	-	-
Profit for the Period	29,857,246	30,710,819	12,372,289

Notes: The figures are regrouped and rearranged where necessary. The Unaudited Financial figure are subject to change from external auditors and regulatory authority.

धितोपत्र १४ (नियम २६ को उपनियम (१) सँग सम्बन्धित आ.व. २०८२/८३ को तेश्रो त्रैमासिक प्रतिवेदन

१. वित्तीय विवरण:

क. आ.व. २०८२/८३ को तेश्रो त्रैमासिक अवधिको बासलात तथा नाफा नोक्सान हिसाब किताब मिति २०८२/०९/२८ गतेको प्रभाव राष्ट्रिय दैनिकमा प्रकाशित गरिनेछ।

ख. उक्त बासलातको आधारमा कम्पनीको मुख्य वित्तिय अनुपात निम्नानुसार छन्।

प्रति शेयर आम्दानी	4.82	प्रति शेयर कुल सम्पत्तिको	176,69
प्रति शेयर नेटवर्थ	77,73	मूल्य आम्दानी अनु	87,63
तरलता अनुपात	2,59		

२. व्यवस्थापकीय विवरण:

यस त्रैमासिक अवधिमा संस्थाको मौज्जात, आम्दानी र तरलतामा उल्लेखनिय परिवर्तन छैन। कम्पनीको व्यवसायिक योजना अनुसूप नै कार्यरत हुँदैछ। यस त्रैमासिक अवधिमा विद्युत विक्रिवाट हुने आम्दानी सन्तोषजनक रहेको पाइएको छ।

३. कानूनी कारवाही सम्बन्धी विवरण:

यस त्रैमासिकमा संस्थाले कुनै विवाद र कसैले संस्था विरुद्ध साथै संस्थापक र सञ्चालक विरुद्ध कुनै मुद्दा मागिसा परे

४. संमित संस्थाको शेयर कारोवार सम्बन्धी विवरण:

अवधिमा संस्थाको अधिकतम, न्यूनतम, अन्तिम मूल्य कारोवार भएको कूल दिन तथा कारोवार संख्या देखि एभेन्जन्स लि. को वेबसाईट अनुसार:

अधिकतम मूल्य रु.	474	अन्तिम मूल्य रु.	422
न्यूनतम मूल्य रु.	395	कारोवार दिन	53
कारोवार संख्या	18099		

५. संस्था तथा चुनौती:

मूल्य समय समयमा बढि हुँदा पनि साना खाले विद्युत आयोजनाको मूल्य समाहीत हुन नसक्नु यस क्षेत्रको चुनौती बनेको छ। आइएन समस्य र चुनौती समाधानका उपायहरू बारे सञ्चालक समितिले समय समयमा समिक्षा गरि रणनीति बनाई सो को निराकरण गर्ने सोचको छ।

६. सत्यता सुशासन:

संस्थागत सुशासनका लागि व्यवस्थापनले कर्मचारी वृत्ति विकास, आवश्यक कार्यक्रम र सामाजिकको समुचित व्यवस्था कार्यका लागि उचित वातावरण तयार गर्ने गरेको छ।

७. सत्य, तथ्यता सम्बन्धमा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको उद्घोषण:

आजका मिति सम्म यस प्रतिवेदनमा उल्लेखित जानकारी तथा विवरणहरूको शुद्धता सम्बन्धमा म व्यक्तिगत रूपमा उत्तरदायीत्व लिन्छु। साथै म यो उद्घोषण गर्दछु कि मले जान्ने बुझे सम्म यस प्रतिवेदनमा उल्लेखित विवरणहरू सत्य, तथ्य र पूर्ण छन् र लगानीकर्ताहरू सुनिश्चित निर्णय गर्न आवश्यक कुनै विवरण, सूचना तथा जानकारीहरू लुकाएको छैन।

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेडको धितो रहेको चल/अचल सम्पति लिलाम बिक्रीको १५ (पन्ध्र) दिने सूचना

प्रकाशित मिति: २०८३/०९/२८

यस सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेडको शाखा कार्यालय कपन, काठमाडौंबाट तपसिलमा उल्लेखित तपाईं ऋणीहरूले विभिन्न शिर्षक अन्तर्गत कर्जा लिई उपभोग गरेको ऋण कर्जा तथा बैकिङ सुविधाहरूको बैकलाई समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने सर्वाव्यय समेत चुक्ता भूक्तान गर्न पटक पटक लिखित एवं मौखिक रूपमा सूचना गरी तरताकेता गर्दा समेत ऋण कर्जा चुक्ता भूक्तान गर्ने तर्फ कुनै चासो नदेखाई बैवास्ता गरेकोले तपाईं ऋणीहरूको हकमा मिति वि.स २०८१/११/२८ गतेको मध्याह्न राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा सम्पूर्ण ऋणकर्जा चुक्ता भूक्तान गर्ने सम्बन्धमा ३५ (पैतिस) दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी ऋणीहरू तथा व्यक्तिगत जमानिकताहरू समेतलाई सूचित गर्दा समेत कर्जाको सर्वाव्यय समेत चुक्ता भूक्तान गर्ने तर्फ कुनै चासो नदेखाएकाले सुरक्षण बापत बैकको नाममा धितोवन्धक लेखिदिएको तपसिलमा उल्लेखित अचल सम्पति जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा लिलाम बिक्री गरिने भएकोले सर्वसाधारणको जानकारीको लागि यो १५ (पन्ध्र) दिने लिलाम बिक्री सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी गोप्य शिलवन्दी बोलपत्र (टेण्डर) को आह्वान गरिएको छ। यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १६ (सोह) औ दिनमा सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेडको प्रधान कार्यालय, नारायणहिटी पथ, दरबारमार्ग, काठमाडौंमा दिउँसो ४:०० बजे गोप्य शिलवन्दी बोलपत्र (टेण्डर) खोल्निनेछ। सो अवधिमा इच्छुक महानुभावहरूले गोप्य शिलवन्दी बोलपत्रद्वारा आफूले बोलकबोल गर्ने रकम सहित तपसिलमा उल्लेखित शर्त बमोजिम बोलपत्र फारम बुझाउनु समेत अनुरोध गरिन्छ। सुरक्षणमा रहेको सम्पूर्ण धितो लिलाम बिक्री गर्दा पनि बैकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३, बैकिङ कसुर तथा सजायका सम्बन्धमा व्यवस्था गर्ने बनेको ऐन २०६४, बैक तथा वित्तीय संस्थाको ऋण असुली ऐन, २०५८ र सो को नियमावली २०५९ अनुसार ऋणी तथा व्यक्तिगत जमानिकताको अन्य चल/अचल सम्पतिबाट धितोले नखामको बक्यौता कर्जा रकम असुल उपरका लागि ऋण असुली न्यायाधिकरणमा मुद्दा दायर गरिने व्यहोरा ऋणी, व्यक्तिगत जमानिकता तथा सम्बन्धित सबैलाई यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ। साथै यस सूचना बमोजिम लिलाम बिक्री हुन नसकेको धितो सम्पतिहरू बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ५७ बमोजिम बैकले आफै सकार गरी लिन सक्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराइएको छ।

तपसिल

१. कर्जा शिर्षक: सिटिजन्स आवास कर्जा

ऋणीहरूको नाम र ठेगाना	
१. नाम : निलम कुमारी साह	२. नाम : उचित लाल साह
बाबु : बौएलाल साह तेली	बाबु : सिताराम साह
ससुरा : सिताराम साह	बाजे : बिकाउ साह
पती : उचित लाल साह	ठेगाना : लालपुर गा.वि.स. वडा नं.-०४, सिरहा
ठेगाना : लालपुर गा.वि.स. वडा नं.-०४, सिरहा	हाल : बुढानिलकण्ठ न.पा. वडा नं.-१०, काठमाडौं
हाल : बुढानिलकण्ठ न.पा. वडा नं.-१०, काठमाडौं	ना.प्र.नं. : १३४०-१७०९
ना.प्र.नं. : २१२०३३३६	जारी मिति: २०५२/०५/०३
जारी मिति: २०६२/०६/१६	प्रथम प्रतिलिपि मिति : २०७४/०९/१३
जि.प्र.का. : सिरहा	जि.प्र.का. : सिरहा

जमानिकताको नाम र ठेगाना

१. नाम : निशान्त साह	२. नाम : उचित लाल साह
बाबु : उचित लाल साह	बाबु : सिताराम साह
बाजे : सिताराम साह	पती : उचित लाल साह
ठेगाना : गोलबजार न.पा. वडा नं.-०२, सिरहा	हाल : बुढानिलकण्ठ न.पा. वडा नं.-१०, काठमाडौं
हाल : बुढानिलकण्ठ न.पा. वडा नं.-१०, काठमाडौं	ना.प्र.नं. : १५-०१-७६-०८३१८
ना.प्र.नं. : १५-०१-७६-०८३१८	जारी मिति : २०७६/०६/

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

नीति तथा कार्यक्रममा

पर्याप्त छलफलको खाँचो

नेपाली राजनीतिमा अहिले नयाँ उत्साह र केही नयाँ अभ्यासहरू भइरहेका छन्। भण्डे दुईतिहाइ बहुमतको जगमा उभिएको वर्तमान सरकारले आज आफ्नो नीति तथा कार्यक्रम संसद्मा पेश गर्दै छ। प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहको नेतृत्वमा रहेको सरकारले यसपटक नागरिकबाट सीधै बजेटका लागि सुझाव मागेर एउटा सकारात्मक र आधुनिक मानक स्थापित गर्न खोजेको देखिन्छ। तर, यही उत्साहबीच संसद् सचिवालयले नीति तथा कार्यक्रमलाई केवल एक दिनमात्र छलफल गरेर पारित गर्ने जुन तयारी गरेको छ, त्यसले संसदीय लोकतन्त्रको आधारभूत मर्ममाथि नै प्रश्न उठाएको छ।

नीति तथा कार्यक्रम केवल सरकारको वार्षिक कार्यालिकात्र होइन, यो मुलुकले लिने राजनीतिक, आर्थिक र सामाजिक दिशाको एना पनि हो। यस्तो महत्त्वपूर्ण दस्तावेजमाथि संसद्मा पर्याप्त बहस हुनुपर्छ। तर, यसलाई 'फास्ट ट्र्याक' बाट एकै दिनमा टुंग्याउन खोज्नुले संसद्लाई रबर स्ट्याम्प बनाउने जोखिम निम्त्याउँछ। २७४ जना सांसदहरू जनताका प्रतिनिधि हुन्। उनीहरूले आफ्नो निर्वाचन क्षेत्रका समस्या, राष्ट्रिय आवश्यकता र सरकारका नीतिमा रहेका कमजोरीमाथि बोल्न पाउनु उनीहरूको अधिकारमात्र होइन, कर्तव्य पनि हो। सबै सांसदले आफ्नो राय राख्न कम्तीमा एक हप्ताको समय छुट्ट्याइनुपर्छ, ता कि नीति निर्माणमा जननिर्वाचित प्रतिनिधिको प्रत्यक्ष स्वामित्व रहन सकोस्।

प्रधानमन्त्री शाहले सीधै जनतासँग सुझाव मागेर जनप्रतिनिधिमाथि 'क्रस चेक' गर्ने जुन नीति लिएका छन्, त्यो सुन्दा लोकतान्त्रिक र प्रविधिप्रेमी लाग्छ। विगतमा एउटा सानो योजनाका लागि पनि मन्त्रालयका चोटाकोटा धाउनुपर्ने र शक्ति केन्द्रको चाकडी गर्नुपर्ने प्रथालाई यसले चुनौती दिएको छ। यो सराहनीय पक्ष हो। तर, जनताको प्रत्यक्ष सुझाव लिने नाममा जननिर्वाचित संसद्को भूमिकालाई नजरअन्दाज गर्न मिल्दैन। यदि सरकारले संसद्मा छलफल गराउन आवश्यक ठान्दैन भने राष्ट्रपतिको सम्बोधनलाई केवल कर्मकाण्डी औपचारिकतामा मात्र सीमित गरिरहनुको के अर्थ? बरु, सरकारको पोर्टलमा नीति सार्वजनिक गरी सर्वसाधारणको सुझावलाई पारदर्शपूर्णमा वेबसाइटमा राख्ने र सोभै कार्यान्वयनमा लैजाने परिपाटी बसाल्दा हुन्छ।

भनिन्छ, संसद् विपक्षीको हो। सरकारले आफ्ना कमीकमजोरी सुन् र नीतिहरूलाई थप परिष्कृत बनाउन विपक्षी दलका सांसदहरूलाई पर्याप्त समय दिनुपर्छ। लोकतन्त्रमा बहुमतको सरकार भए पनि अल्पमतको आवाजको कदर हुनुपर्छ। जेठ १५ मा बजेट ल्याउनुपर्ने संवैधानिक र कानुनी बाध्यतालाई ढाल बनाएर छलफलको समय कटौती गर्नु उचित देखिँदैन। सरकारको अहिलेको कार्यसम्पादनको रफ्तार हेर्दा, एक हप्ता गहन छलफल गरेर प्राप्त भएका सुझावहरूलाई बजेटमा समेट्न प्राविधिकरूपमा कुनै कठिन छैन।

अतः सरकारले लोकतान्त्रिक पद्धतिलाई बलियो बनाउन संसद्मा पर्याप्त बहसको वातावरण सिर्जना गर्नुपर्छ। नीति तथा कार्यक्रममाथिको छलफल सांसदहरूको कार्यक्षमता प्रदर्शन गर्ने 'कसी' पनि हो। यसले उनीहरूलाई जिम्मेवार बनाउँछ र जनताले पनि आफ्ना प्रतिनिधिले देशको नीतिमा कस्तो योगदान दिइरहेका छन् भन्ने प्रत्यक्ष देख्न पाउँछन्। प्रक्रियालाई छोट्याएर उपलब्धि हासिल गर्ने हतारोमा लोकतन्त्रका मूल्यमाप्यताहरू नमिचिउनु भन्नेतर्फ सरकार र संसद् दुवै सचेत हुन जरुरी छ।

□ सनोज महत

नेपाल आज उत्पादनमुखीभन्दा बढी उपभोक्तामुखी अर्थतन्त्र भएको देश हो भनेर सरकारले बुझ्न जरुरी छ। यो अर्थतन्त्रको ठूलो हिस्सा वैदेशिक रोजगारीबाट आउने रेमिट्यान्समा टिकेको छ। यस्तो अवस्थामा राज्यले नियमनकारी भूमिका खेल्नुपर्छ, नियन्त्रणकारी होइन। दुर्भाग्यवश, नेपालको राज्य संरचना हिजो पनि नियन्त्रणमुखी थियो, आज पनि त्यही मानसिकता कायम छ। बालेन्द्र सरकार भन्नु थप नियन्त्रण उन्मुख देखिएको छ।

बालेन्द्र सरकार: सुधारको

वाचा कि शक्ति प्रदर्शन ?

वर्तमान मन्त्रीमण्डल नयाँ बृहारीले घर सम्हालेजस्तो अवस्था देखिएको छ। जनअपेक्षा चुलिएको थियो। पुराना राजनीतिक दल र तिनका नेताप्रति आजित बनेको समाजले नयाँ शक्तिबाट फरक अभ्यास, स्पष्ट दृष्टिकोण र शासन सुधारको साहसिक सुरुआत अपेक्षा गरेको थियो। लोकतन्त्रलाई दलतन्त्र र नेतातन्त्रबाट मुक्त गर्दै नागरिककेन्द्रित शासन प्रणाली निर्माण गर्ने आशा धेरैले गरेका थिए। तर सरकारको प्रारम्भिक गतिविधि हेर्दा लाग्छ, ऊ लोक रिफ्रममा बढी केन्द्रित छ भने मुलुकका संरचनागत समस्यातर्फ कम ध्यान देखिएको देखिन्छ।

सरकार सम्हालेको केही दिनमै डोजर लिएर सुकुमवासी बस्ती हटाउने अभियान सुरु गरियो। यस्तो देखियो मानौं, देशको सबैभन्दा ठूलो समस्या नै सुकुमवासी बस्ती हो। तर वास्तविकता त्यो होइन। नेपाल अझै पनि व्यापक गरिवी, बेरोजगारी, कमजोर उत्पादन प्रणाली, पुँजी पलायन र असन्तुलित विकासको समस्यासँग जुधिरहेको देश हो। सरकारी तथ्यांकअनुसार गरिवीको प्रतिशत केही घटेको दावी गरिए पनि 'हिँडे बसाईं, खाए दसैँ' को अवस्थामा रहेका लाखौं नागरिक आज पनि न्यूनतम जीवनयापनका लागि संघर्षरत छन्। त्यही वर्गको ठूलो हिस्सा सहरका खोला किनार, ऐलानी र सार्वजनिक जग्गामा बस्न बाध्य छ।

तर राज्यले ती नागरिकलाई समस्याको उपजका रूपमा होइन, समस्याकै रूपमा चित्रित गरिरहेको छ। उनीहरूमाथि 'हुकुमवासी'को विल्का भिराइएको छ। यस्तो लाग्छ, मानौं सहरका मुटुमा रहेको बहुमूल्य जग्गा कब्जा गर्नेहरू सबै गरिव, निमुखा र गाउँबाट विस्थापित मानिसमात्रै हुन्। जबकि इतिहास हेर्दा सत्ता, प्रशासन, पहुँच र प्रभावको आडमा सहरका उर्वर फाँट, सार्वजनिक सम्पत्ति र अवसरमाथि कब्जा जमाउनेहरू प्रायः शक्तिशाली वर्ग नै थिए। तर आज डोजरको सामना गर्न बाध्य भएको वर्ग भने सबैभन्दा कमजोर छ।

गरिवलाई लखेटेर गरिवी हट्दैन। भ्रष्टो भत्काएर समस्या समाधान हुँदैन। आर्थिक किन मानिसहरू दुर्गन्धित खोला किनारमा, बाढीको जोखिम मोलेर बस्न बाध्य हुन्छन्? किन दुर्गम गाउँका मानिस आफ्नो पुख्र्यौली जमिन छोडेर सहर पस्न बाध्य हुन्छन्? किन सहरको अनौपचारिक अर्थतन्त्रमा उनीहरूको अस्तित्व गार्गिएको छ? भन्ने वास्तविक प्रश्न थियो। यी प्रश्नको उत्तर खोज्नु, समस्याको जड पहिचान गर्नु र समाधानको दीर्घकालीन नीति बनाउनु सरकारको दायित्व हो। तर अहिले सरकारको व्यवहार 'जो होचो उसकै मुखमा घोचो' जस्तो देखिएको छ।

सामाजिक सञ्जालमा सक्रिय सहरिया निम्न मध्यम वर्ग भने सरकारको यो कदमबाट उत्साहित देखिन्छ। जीवनभरको कमाइले बनाएको एउटा सानो घर र सीमित सुविधाभित्र जीवन विताइरहेको यो वर्गलाई सहरको महँगो जग्गामा सुकुमवासी बस्नु अन्याय लाग्नु स्वाभाविक पनि हुन सक्छ। तर गरिवीको संरचनागत कारणलाई बेवास्ता गर्दै गरिवीमाथि राज्यशक्ति प्रयोग गरिँदा त्यसलाई न्यायपूर्ण शासन भन्न सकिँदैन। सामाजिक सञ्जालमा उठ्ने ताली र वाहवाहीले वास्तविक पीडाको आवाजलाई दबाउन सक्दैन।

सरकारसँग पाँच वर्षको पर्याप्त समय थियो। सुकुमवासी र अल्पव्ययित बसोबासीको वैज्ञानिक पहिचान, वर्गीकरण र पुनर्स्थापनाको नीति बनाएर व्यवस्थित समाधान खोज्न सकिन्थ्यो। वास्तविक सुकुमवासी को हुन्? कसले अवसरको दुरुपयोग गरेका छन्? कसलाई पुनर्स्थापना आवश्यक छ? कसलाई कानुनी कारवाही आवश्यक छ? यी विषयमा संवेदनशील ढंगले काम गर्न सकिन्थ्यो। त्यसपछि अतिक्रमित जग्गा खाली गराउँदा राज्यप्रति जनविश्वास पनि बढ्थ्यो। फराकिला खोला किनार, हरियाली र सार्वजनिक उद्यान सबैको चाहना हो। तर गरिवका चित्कारमाथि उभिएको सुन्दरताले कति नै सुगन्ध दिन सक्ला?

७५३ वटै पालिका र हजारौं वडाबाट सुकुमवासी तथा अल्पव्ययित बसोबासीविरुद्ध एकैसाथ अभियान चलाइएको दृश्यले राज्यको प्राथमिकतामाथि प्रश्न उठाएको छ। जुन विषयलाई संवेदनशीलता, धैर्यता र दीर्घकालीन दृष्टिकोणसहित समाधान गर्नुपर्ने थियो, त्यसलाई शक्ति प्रदर्शनको विषय बनाइएको अनुभव धेरैले गरेका छन्। सत्ता सम्हालेबाँचेकै गरिव, निमुखा र कमजोर वर्गमाथि खनिने सरकारप्रति आशंका पैदा हुनु अस्वाभाविक होइन।

यद्यपि, सरकारसँग अझै अवसर समाप्त भएको छैन। संविधान संशोधन गर्न सक्ने राजनीतिक हैसियत भएको सरकारसँग संरचनात्मक सुधार गर्न अवसर अझै बाँकी छ। आर्थिक सुधार नै सबैभन्दा पहिलो आवश्यक छ। अहिले सरकारको गतिविधि हेर्दा यस्तो लाग्छ कि कर छुली नियन्त्रण, धरपकड र कडाइबाट मात्रै देश समृद्ध हुन्छ। सीमावर्ती क्षेत्रमा सामान्य घरायसी किनमेल गर्नेमाथिसमेत कडाइ गरिएको छ। उद्योगी-व्यवसायीमाथि मुद्दा दावर गर्ने र सार्वजनिकरूपमा अपमानित गर्ने प्रवृत्ति बढेको देखिन्छ।

नेपाल आज उत्पादनमुखीभन्दा बढी उपभोक्तामुखी अर्थतन्त्र भएको देश हो भनेर सरकारले बुझ्न जरुरी छ। यो अर्थतन्त्रको ठूलो हिस्सा वैदेशिक रोजगारीबाट आउने रेमिट्यान्समा टिकेको छ। यस्तो अवस्थामा राज्यले नियमनकारी भूमिका खेल्नुपर्छ, नियन्त्रणकारी होइन। दुर्भाग्यवश, नेपालको राज्य संरचना हिजो पनि नियन्त्रणमुखी थियो, आज पनि त्यही मानसिकता कायम छ। बालेन्द्र सरकार भन्नु थप नियन्त्रण उन्मुख देखिएको छ।

नियमनकारी हुनुपर्ने राज्य नियन्त्रणकारी बन्दा उद्योगधन्दा विस्तार हुन सकेनन्। लगानीको वातावरण विषयो। पुँजी पलायन बढेको। उद्योगी-व्यवसायीलाई शंकाको दृष्टिले हेर्ने राजनीतिक संस्कारले निजी क्षेत्र निरुत्साहित भयो। विश्वका धेरै देश लगानीकर्ता आकर्षित गर्न रातो कार्पेट ओछ्याइरहेका बेला नेपालमा भने व्यवसायीलाई चोर-डाकाजस्तो व्यवहार गरिनु आर्थिक दृष्टिले घातक सोच हो।

दिगो आर्थिक सुधारको आधार निजी क्षेत्रप्रतिको विश्वास हो। सरकारले प्राकृतिक स्रोत साधनको उपयोग गरेर उत्पादन वृद्धि, रोजगारी सिर्जना र निर्यात प्रवर्द्धनमा ध्यान दिनुपर्छ। आयातमुखी अर्थतन्त्रलाई उत्पादनमुखी बनाउन दीर्घकालीन औद्योगिक नीति आवश्यक

छ। तर अहिले राज्यको सोच अझै नियन्त्रण, कारवाही र लोकप्रियतामुखी अभियानमै सीमित देखिन्छ। यस्तो प्रवृत्तिले अर्थतन्त्रलाई भन्नु अंधारो सुरुइतर्फ धकेल्ने जोखिम बढाउँछ। नेपालको राजनीतिक इतिहास हेर्दा पनि एउटा समान प्रवृत्ति देखिन्छ। पञ्चायतविरुद्ध २०४६ सालको आन्दोलनदेखि १० वर्षे शशास्त्र द्वन्द्वकालीन राजनीतिक भाष्यसम्म सबैले 'भ्रष्ट शासकलाई तह लगाएपछि देश आफैँ सुधिन्छ' भन्ने व्याख्या प्रस्तुत गरे। अहिले पनि त्यही मनोविज्ञान दोहोरिँदै छ। तर केवल कसैको 'भुँडी फोडे' मात्रै अर्थतन्त्र बलियो हुँदैन। 'पानी जति उमाले पनि बाक्लो हुँदैन' भन्नेजस्तै सतही बुझाइले राजनीतिक नारावाजी त चल्छ, तर समृद्ध राज्य निर्माण सम्भव हुँदैन।

त्यसैगरी, स्थानीय तहलाई गैरदलीय र स्वतन्त्र बनाउने बहस पनि गम्भीररूपमा अघि बढाउन आवश्यक छ। स्थानीय सरकार नागरिकको घरदैलोको सरकार हो। दैनिक सेवा, प्रशासन र स्थानीय विकाससँग प्रत्यक्ष जोडिएको संरचना भएकाले यसलाई दलगत प्रभावबाट मुक्त राख्नुपर्ने तर्क बलियो बन्दै गएको छ। स्थानीय निर्वाचनमा पार्टीको चुनाव चिह्न प्रयोग गर्न नपाइने व्यवस्था गर्न सकिए स्थानीय नेतृत्वमा स्वस्थ प्रतिस्पर्धा बढ्न सक्छ। स्वयं नयाँ राजनीतिक शक्तिहरूले पनि यस्ता सुधारको वाचा गरेका थिए। अब त्यसलाई व्यवहारमा उतार्ने समय आएको छ।

प्रदेश संरचनामाथि पनि पुनर्विचार आवश्यक देखिन्छ। प्रदेशसभा, स्थानीय तह र संघीय सरकारबीच समन्वय अभाव तथा प्रशासनिक खर्च बढेको गुनासो व्यापक छ। प्रदेशको संरचना सानो, प्रभावकारी र कम खर्चिलो बनाउने बहस अब टार्न सकिने अवस्थामा छैन। स्थानीय तहका निर्वाचित प्रमुख-उपप्रमुखलाई प्रदेश तहको भूमिका दिनेजस्ता विकल्पमाथि पनि खुला छलफल हुन सक्छ।

संघीय संसद्को आकारबारे पनि बहस आवश्यक छ। २७५ सदस्यीय संसद् धेरै खर्चिलो र भद्दा भएको टिप्पणी भइरहेका छन्। समानुपातिक समावेशताको सुनिश्चितता गर्दै संसद्को आकार घटाउने विषयमा पनि गम्भीर बहस हुनुपर्छ। प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी प्रमुख, सानो तर प्रभावकारी संसद् र विशेषज्ञतामा आधारित मन्त्री चयनको अभ्यासबारे छलफल गर्न सकिने ठाउँ छ।

पुराना दलहरूले लोकतन्त्रको नाममा दलतन्त्र र नेतातन्त्रलाई संस्थागत गरेको आरोप जनतामा व्यापक थियो। त्यही असन्तुष्टिको जगमा नयाँ राजनीतिक शक्ति उदाएका हुन्। तर नयाँ शक्तिहरू पनि यदि शक्ति प्रदर्शन, लोकप्रियता र सामाजिक सञ्जालको तालीमै सीमित भए भने त्यो निराशा भन्नु गहिरो बन्न सक्छ।

शासन सुधारका आफ्नै वाचाबन्धनलाई ओभरलेपाउँदै सुकुमवासी बस्तीमा डोजर चलाइरहेको सरकार कति निम्न मध्यम वर्गको बलावाहीमा रमाउँदै अधिनायकवादतर्फ उन्मुख त भइरहेको छैन? अहिलेको सबैभन्दा ठूलो राजनीतिक प्रश्न यही हो। लोकतन्त्रको वास्तविक सफलता कमजोर नागरिकको संरक्षणमा मापन हुन्छ, डोजरको शक्तिमा होइन।

(लेखक नागरिक प्रथम अभियन्ता हुन्।)

श्रम सरोकार

नेपालमा पैसा पठाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

विदेशमा कमाएको पैसा सुरक्षितसँग घरमा पठाउनु उचितकै आवश्यक छ। अबैधानिक माध्यमबाट पठाउँदा ठगीमा परिने सम्भावना हुन्छ। विदेशबाट नेपालमा आफ्ना आफन्तलाई पैसा पठाउन बैंक खाता वा रेमिट्यान्स कम्पनीहरूको प्रयोग गर्न सकिन्छ। अझ रेमिट्यान्सबाट पठाउन तुलनात्मकरूपमा सस्तो, सहज र भरपर्दो हुन्छ। वैधानिक माध्यमबाट रेमिट्यान्स पठाउनेलाई सरकारले विभिन्न सुविधासमेत दिएको छ।

नेपालमा पैसा पठाउन विभिन्न रेमिट्यान्स कम्पनीहरूले सेवा दिँदै आइरहेका छन्। आफू कार्यरत देशबाट कुन-कुन रेमिट्यान्स कम्पनीले नेपालमा पैसा पठाउन काम गरिरहेका छन् भन्ने बुझ्नुपर्छ। अझ यसमा बुझ्न के जरुरी छ भने ती रेमिट्यान्स कम्पनी नेपालमा रेमिट्यान्स कारोबार गर्न अनुमति प्राप्त कम्पनी हो कि होइन। कतिपय अनुमति नलिई सञ्चालन गरिएको कम्पनीले कम सेवा शुल्क र बढी विनिमय दरमा पठाइदिने प्रलोभनमा पारेर ठगी गर्न सक्छन्। यसमा सचेतता अपनाउन जरुरी छ।

रेमिट्यान्स पठाउँदा पूर्ण विवरणसहित रकम पठाएको भौचर लिन अनिवार्य हुन्छ। त्यस्तो भौचर सुरक्षित राख्नुपर्छ। केही कारण नेपालमा पाउनुपर्ने व्यक्तिले नपाएको खण्डमा उक्त भौचरमार्फत दावी गर्न सकिन्छ। यसका अलावा नेपालमा आउँदा सरकारले दिएको विभिन्न सेवा लिनका लागि पनि यस्तो भौचर आवश्यक पर्दछ। विदेशमा रहेका बैंक खातामार्फत पनि पैसा पठाउन सकिन्छ। यसका लागि पैसा पठाउने र प्राप्त गर्ने दुवै व्यक्तिको बैंक खाता हुनुपर्छ र बैंकको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हुनु पनि जरुरी हुन्छ। पैसा पठाउने व्यक्तिले पैसा प्राप्त गर्ने व्यक्तिको बैंकको नाम, खाता नम्बर र बैंकको एक अन्तर्राष्ट्रिय कोड जसलाई स्विफ्ट कोड भनिन्छ, यी जानकारीहरू बैंकमा उपलब्ध गराएपछि इच्छाएकै व्यक्तिको खातामा रकम पुग्ने छ। यो माध्यमबाट पैसा पठाउन साधारणतया रेमिट्यान्सभन्दा महँगो पर्छ।

पैसा पठाउने क्रममा अनौपचारिक र गैरकानुनी माध्यमहरू पनि भेटिन्छन्। यस्ता संयन्त्रमा आफूले पठाएको पैसाको कुनै ग्यारेन्टी नहुने हुनाले पैसा डुब्ने जोखिम धेरै हुन्छ। त्यसैले हाण्डलगायत अवैधानिक च्यानल र व्यक्तिको माध्यमबाट कहिल्यै पनि पैसा पठाउनु हुँदैन। यसरी अवैधानिक च्यानलबाट पैसा पठाउँदा भोलि नेपालमा आएपछि पनि समस्या हुनसक्छ। त्यसैले सबै नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अनुमतिप्राप्त रेमिट्यान्स कम्पनी र तिनका आधिकारिक एजेन्टमार्फत वा बैंककै च्यानलमार्फत मात्रै पैसा पठाउने गर्नुपर्छ।

पाठक मञ्च

विश्वविद्यालयमा राजनीतिकरणको

अन्त्य र मेरिटोक्रेसीको आशा

हालै शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले देशका प्रमुख आठ वटा विश्वविद्यालयमा रिक्त उपकुलपति पदका लागि जुन दरखास्त आहवान गरेको छ, यसले शैक्षिक क्षेत्रमा एउटा नयाँ तरंग र आशाको सञ्चार गरेको छ। विशेषगरी विश्वविद्यालयको उपकुलपति छनोट तथा सिफारिससम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०८२ मार्फत राजनीतिक दलको सदस्य नरहेको हुनुपर्ने र बौद्धिक चोरी नगरेको स्वघोषणा गर्नुपर्ने जुन सर्तहरू राखिएका छन्, ती वर्षौंदेखि दलीय भागबण्डाको जाँतोमा पिल्सिएका हाप्पा विश्वविद्यालयहरूका लागि अक्सिजनसरह हुन सक्छन्।

नेपालका विश्वविद्यालयहरू विगत लामो समयदेखि प्राज्ञिक थलोभन्दा पनि राजनीतिक कार्यकर्ता भर्ती केन्द्रका रूपमा बढी चिनिँदै आएका थिए। उपकुलपतिजस्तो गरिमामय पदमा प्राज्ञिक क्षमताभन्दा पनि दलप्रति वफादारी हेरेर नियुक्ति गरिने गलत परम्पराले हाप्पा शिक्षण संस्थाहरूको साथ अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा मात्र होइन, स्वदेशमै पनि गिर्दो अवस्थामा थियो। यस्तो पृष्ठभूमिमा वर्तमान सरकार र शिक्षा मन्त्रीले

'खुला प्रतिस्पर्धा' र 'विज्ञता' लाई आधार बनाएर पदपूर्तिको प्रक्रिया सुरु गर्नु सराहनीय कदम हो। यसपटकको कार्यविधिमा राखिएका केही प्रावधानहरू निकै स्वागतयोग्य छन्। पहिलो, राजनीतिक दलको सदस्य नरहेको हुनुपर्ने सर्तले विश्वविद्यालयलाई प्रत्यक्ष दलीय हस्तक्षेपबाट टाढा राख्ने प्रयास गरेको छ। दोस्रो, बौद्धिक चोरी नगरेको स्वघोषणा र त्यसको परीक्षणले प्राज्ञिक इमानदारीलाई उच्च प्राथमिकता दिएको छ। तेस्रो, सोचपत्र र रणनीतिक कार्ययोजनाको प्रस्तुतीकरणले केवल पद ओगट्नेमात्र नभई विश्वविद्यालय सुधारको स्पष्ट खाका भएका व्यक्तिको अगाडि ल्याउने छ।

यद्यपि, विगतका अनुभवहरूलाई हेर्दा कागजी प्रक्रिया र कार्यविधिहरू उत्कृष्ट बने पनि कार्यान्वयनको तहमा पुग्दा अदृश्य राजनीतिक दबावले काम गर्न गरेको देखिन्छ। 'खुला प्रतिस्पर्धा' भनिए पनि भिन्नभिन्न कुनै निश्चित दलनिकटका व्यक्तिलाई नै छनोट गरिने त होइन भन्ने आशंका अझै पनि जनमानसमा व्याप्त छ। त्यसैले, शिक्षामन्त्रीले भनेजस्तै 'विज्ञता र दक्षता' लाई नै अन्तिम

कसी बनाइनुपर्छ। सिफारिस समितिले उम्मेदवारको 'सर्ट लिस्ट' बनाउँदा र अन्तिम छनोट गर्दा पूर्णतः तटस्थ र पारदर्शी भूमिका निर्वाह गर्न जरुरी छ।

हाप्पा विश्वविद्यालयहरू अहिले गम्भीर संकटबाट गुज्रिरहेका छन्। विद्यार्थीहरू विदेशिने क्रम बढ्दो छ, शैक्षिक क्यालेण्डर अस्तव्यस्त छ र अनुसन्धानका कार्यहरू ठप्प प्रायः छन्। यस्तो अवस्थामा नियुक्त हुने नयाँ उपकुलपतिहरू केवल प्रशासनिक प्रमुखमात्र नभई शैक्षिक सुधारका सार्थक बन्नुपर्ने चुनौती छ। त्यसैले, ४० वर्ष पुगेका ऊर्जावान् र १० वर्षको प्राज्ञिक अनुभव भएका दक्ष जनशक्तिलाई भित्र्याउन सकियो भनेमात्र हाप्पा विश्वविद्यालयहरूले पुनर्जीवन पाउने छन्।

अन्त्यमा, सरकारले ल्याएको यो नयाँ कार्यविधि र अध्यादेशले नेपालको उच्च शिक्षाको इतिहासमा एउटा 'टर्निंग प्वाइन्ट' सावित हुने अवसर पाएको छ। यो प्रक्रियामा कतैबाट पनि राजनीतिक गन्ध नआओस् र 'आफ्नो मान्छे' भन्दा पनि 'राम्रो मान्छे' छानियोस् भन्ने आमनागरिकको चाहना छ। विश्वविद्यालयलाई ज्ञानको ज्योति छर्ने पवित्र मन्दिर नै रहन दिऔं,

यसलाई सत्ता र शक्तिको मोलमोलाई गर्ने खड्डा नबनाऔं। सरकारको यो कदम कागजमात्र सीमित नभई परिणाममा देख्नु आजको आवश्यकता हो।

- रमेश श्रेष्ठ
कुमारीपाटी, ललितपुर

जानकारी

अब यस दैनिकले हरेक दिन पत्र-मञ्जुषा स्तम्भ सुरु गरेकाले पाठक वर्गहरूले आफूले चाहेको विषय वस्तु, सरकारी निकायको काम कारबाही वा पत्रिकामा सम्प्रेषण भएको समाचारका बारेमा पत्र लेख्नु भएमा त्यसलाई जस्ताको त्यस्तै प्रकाशन हुने जानकारी गराइन्छ। -संपादक
prabhabdailynews@gmail.com
facebook.com/prabhabonline

सडक यातायातको सुविधासँगै गुर्जावासीको दैनिकी सहज

■ सन्तोष गौतम

म्याग्दी- प्रशासनिक कामले यसै हप्ता जिल्ला सदरमुकाम बेनी आर्केरी धौलागिरि गाउँपालिका-१ गुर्जाको डेकमाया छत्त्याल पाँच घण्टामै घर पुगिन् । 'यसअघि गाउँपालिकाको केन्द्र मुना आउन करिब नौ घण्टा पैदल र त्यहाँदेखि बेनी पुग्न थप तीन घण्टा गाडीमा यात्रा गर्नुपर्ने अवस्था थियो,' उनले भनिन्, 'सडक यातायातको सुविधा भएपछि बेनीबाट विहान ५:०० बजे गाडी चढेर १०:०० बजे खाना खान घरमै पुगियो ।'

यसअघि गुर्जादेखि लुलाङ हुँदै मुना पुग्न करिब नौ घण्टा भीर, जंगल र खोल्साको उकालो, ओगालो पैदलयात्रा गर्नुपर्ने अवस्था थियो । सडक सञ्जालमा जोडिएपछि गुर्जावासीको दैनिकी सहज भएको छ । अल्पसंख्यक छत्त्याल र दलित समुदायका २६५ घरपरिवारको बसोवास रहेको गुर्जाको एउटै बस्ती एकै बडामा समेटिएको छ । यहाँको जनसंख्या एक हजार २०५ जना छ । गुर्जावासीलाई दैनिक उपभोग्य, निर्माण सामग्री ढुवानी, विरामीलाई समयमै अस्पताल पुऱ्याउन सहज भएको वडासदस्य गुनराम छत्त्यालले बताए । 'पहिले विरामीलाई अस्पताल लेजान हेलिकप्टर बोलाउनुपर्ने अवस्था थियो, त्यसैपछि लुलाङ पुऱ्याउन पर्ने अवस्था थियो,' उनले भने, 'गाडीको सुविधा भएपछि विरामीलाई सहजरूपमा समयमै अस्पताल पुऱ्याउन र खाद्यान्नलगायत दैनिक उपभोग्य सामग्रीको ढुवानी सहज र सस्तिएको छ ।'

पर्यटकको चहलपहल बढ्यो

लुलाङ-गुर्जा सडक योजनामार्फत गुर्जामा माग खुलेपछि पछिल्लो एक महिनायता जिप, ट्याक्टर र मोटरसाइकल सञ्चालन हुन थालेका छन् । ८८ वर्षीया चनमती छत्त्यालले गाडीसँगै आफन्तहरू भेट्न र घुम्न आउन थालेका बताइन् । अर्का स्थानीय गुनप्रसाद विश्वकर्माले गाउँमा गाडी आउँदा खुसी लागेको बताए । 'गाडी चल्न थालेपछि कृषि, पशुजन्य र जडीबुटी बजारीकरणमा सहज भएको छ,' उनले भने, 'गुर्जामा पर्यटकको चहलपहल बढ्न थालेको छ ।' म्याग्दी जिल्लाका विभिन्न ठाउँका साथै पोखरा, काठमाडौँलगायत सहरबाट गुर्जा घुम्न जान्नेहरू बढेका छन् । लुकेको बस्तीको रूपमा चिनिएको गुर्जामा छत्त्याल संस्कृति, जीवनशैली, खानी, हिमाल, वनस्पती, जडीबुटी, पशुगोठ, वन्यजन्तुको अवलोकन गर्न सकिन्छ ।

म्याग्दीका सबै वडा सडक सञ्जालमा जोडिए

धौलागिरि गाउँपालिकाका अध्यक्ष प्रेमप्रसाद

पुनले गाउँपालिका, प्रदेश र संघीय सरकारको साभेदारी रहेको लुलाङ-गुर्जा सडक जिल्लाकै प्राथमिकताप्राप्त योजना भएको बताए । 'चार वर्षअघि वडा नम्बर २ को महतला भीरमा अडिक्ने सडकको मार्ग खोलेर खोरिया, लमसुङ, लुलाङहुँदै गुर्जामा यातायातको सुविधा विस्तार गर्न सफल भएका छौं,' उनले भने, 'गुर्जासँगै धौलागिरिका सातवटै वडामात्र नभएर म्याग्दीका छ वटा स्थानीय तहका ४५ वटै वडाहरू यातायात सञ्जालमा जोडिएका छन् ।'

लुलाङदेखि गुर्जामा सडकको दूरी करिब २२ किलोमिटर छ । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा लुलाङदेखि सडकको मार्ग खोल्न थालिएको थियो । चालु आवमा एक करोड ७० लाख रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको योजनामार्फत छनोट भएको ठेकेदार कम्पनी लुलु कन्स्ट्रक्सनले गत पुस महिनामा ८८ लाख ६८ हजार रूपैयाँमा ठेक्का सम्पन्न गरेको थियो ।

सडक स्तरोन्नतिको माग

यातायात व्यवसायी लुकेश रसाइलीले लुलाङ र गुर्जाको सिमाना देउराली र लखाङ खण्डको सडक स्तरोन्नति गर्नुपर्ने बताए । तीन हजार मिटर उचाइमा रहेको देउराली र लखाङ क्षेत्रको सडकलाई फराकिलो बनाउनुपर्ने घुम्ती, ग्रेड मिलाउन तथा ढलान र सोलिड गर्नुपर्ने उनले बताए । 'चिसोमा हिउँ नपलिरहे र बर्खामा आकाशबाट पानी नपर्दै लखाङ-देउराली खण्ड पार गरिसकनुपर्छ,' उनले भने, 'हिलो र चिप्लोमा सवारीसाधन उक्लन नसक्ने, फस्ने समस्याका साथै साधुरा घुम्तीमा गाडी गुडान्न जोखिम पनि उतिकै छ ।' गुर्जा नजिकैको कम्पाखोला मा मोटरबल पुल बनाउन आवश्यक छ । हाल खोलाबाट सवारीसाधन

आवतजावत गर्छन् । काठमाडौँमा बसोबास गर्ने गुर्जावासीहरूले कम्पाखोला अस्थायी पुल बनाउन आर्थिक सकलन अभियान चलाएका छन् । धौलागिरि गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष रेशम पुनमगरले चालु आवकै ठेक्काकारको बाँकी काम र प्रदेश सरकारले हस्तान्तरण गरेको बजेटबाट अठ्चारौँ ठाउँमा सुधार, मर्मत र स्तरोन्नति गर्ने बताए । प्रदेश सरकारले पालिकामा पठाएको ५० लाख रूपैयाँ बजेटको योजना कार्यान्वयनका लागि ठेक्का सम्पन्नताको क्रममा रहेको छ । गुर्जा जोड्ने सडकमा पर्ने लमसुङस्थित दरखोला मा प्रदेश सरकारले २५ मिटर लामो मोटरबल पुल निर्माण थालेको छ । डोल्पा जोड्ने उच्च पहाडी राजमार्गको परिकल्पना

धौलागिरि गाउँपालिका-१ गुर्जाका वडाध्यक्ष फक छत्त्यालले गुर्जा हुँदै कर्णाली प्रदेशको डोल्पा जोड्ने उच्च पहाडी राजमार्ग बनाउन सकेमा डोल्पा, मुगु र जुम्लाका बासिन्दालाई राजधानी काठमाडौँ पुग्न छोटो बाटो बन्दै बताए । 'गुर्जा बासिन्दाहरू पहिला भोटमा नून लिन र बाटो लिएर डोल्पा जान आउन प्रयोग गर्ने मार्गलाई सडक बनाउन सकेमा डोल्पाबाट ५०० किलोमिटर दूरीमै काठमाडौँ पुग्न सकिन्छ,' उनले भने, 'हिमाली र उच्च पहाडी भूगोलमा पर्ने भएकाले म्याग्दीका गुर्जा हुँदै डोल्पा जोड्ने सडकलाई उच्च पहाडी मार्गको रूपमा विकास गर्न सकिन्छ ।' वडाध्यक्ष छत्त्यालले प्रतिनिधिसभा सदस्य महाविर पुन र म्याग्दी १(ब) बाट निर्वाचित गण्डकी प्रदेशसभा सदस्य रेशमवहादुर जुगलीमार्फत गुर्जा डोल्पा जोड्ने उच्च पहाडी लोकमार्गको प्रस्ताव संघीय र प्रदेश सरकारसँग गरिएको बताए । रासस

परम्परागत पेशा | लमसुङको मस्याङ्दी गाउँपालिका-४ स्थित परम्परागत पेशाको रूपमा रहेको भेडावाखाको ऊन काढ्ने र तानमा बुन्ने मित्रा गाउँका स्थानीय महिला ।

तिंकर सडकको दुम्लिङसम्म पहिलोपटक पुग्यो गाडी

खलंगा (दाचुला)- दाचुलाको व्यास गाउँपालिका-२ स्थित दुम्लिङ गाउँमा पहिलोपटक सवारीसाधन पुगेको छ । नेपाली सेनाले निर्माण गरिरहेको तुसारपानी-तिंकर सडकअन्तर्गत शून्य बिन्दु तुसारपानीदेखि दुम्लिङसम्मको १२ किलोमिटर सडक निर्माण सम्पन्न गरेपछि शुक्रवारदेखि यातायात सञ्चालनमा ल्याइएको हो ।

दुम्लिङ गाउँमा पहिलोपटक गाडी पुगेपछि स्थानीय उत्साहित भएका छन् । सडक सञ्चालनसँगै दैनिक उपभोग्य सामग्री ढुवानी, विरामीको ओसारपसार तथा शिक्षा र अन्य सेवा सुविधामा सहजता आउने अपेक्षा गरिएको छ ।

नेपाली सेनाका अनुसार तुसारपानीदेखि तिंकरसम्म निर्माणधीन कूल ७९ किलोमिटर सडकअन्तर्गत हालसम्म २२.१५ किलोमिटर सडकको ट्याक खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । त्यसमध्ये दुम्लिङसम्मको १२ किलोमिटर सडकमा सवारीसाधन सञ्चालनमा ल्याइएको हो । बाँकी क्षेत्रमा सडक स्तरोन्नति तथा ट्याक खोल्ने काम निरन्तर जारी रहेको सेनाले जनाएको छ ।

नेपाल-चीन सीमा क्षेत्रसँग जोडिएको व्यास क्षेत्र भौगोलिकरूपमा अत्यन्त विकट मानिन्छ । वर्षौंदेखि यहाँका नागरिकले

पैदलमार्गको भरमा यात्रा गर्नुपर्ने बाध्यता भोग्दै आएका थिए । सडक विस्तारसँगै स्थानीय बासिन्दाको जीवनस्तरमा सुधार आउने विश्वास गरिएको छ ।

नेपाली सेनाले आर्थिक वर्ष २०७७/७८ देखि उक्त सडक निर्माण अघि बढाउँदै आएको हो । हिमाली तथा चट्टानी भूभागमा कठिन परिस्थितिकाबीच सडक निर्माण भइरहेको सेनाले जनाएको छ । रणनीतिक तथा विकासका दृष्टिले महत्त्व बोकेको यस सडकले सीमा क्षेत्रका बासिन्दालाई राष्ट्रिय सडक सञ्जालसँग जोड्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

स्थानीयवासीले दुम्लिङसम्म सडक र गाडी पुगेपछि वर्षौंदेखिको यातायात समस्यामा राहत मिल्ने बताएका छन् । सडक सञ्चालन भएपछि खाद्यान्न, निर्माण सामग्री तथा अन्य आवश्यक वस्तुको ढुवानी खर्चसमेत घट्ने उनीहरूको विश्वास छ ।

तिंकर नाका जोड्ने लक्ष्यसहित सडक निर्माण कार्यलाई तीव्र बनाइएको नेपाली सेनाले जनाएको छ । सडक निर्माण सम्पन्न भएपछि व्यास क्षेत्रको आर्थिक, सामाजिक तथा पर्यटन विकासमासमेत टेवा पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । रासस

सिवदैं, कमाउँदै मंगला माविका विद्यार्थी

म्याग्दी- म्याग्दीको वाविद्याचौरमा रहेको मंगला माध्यमिक विद्यालयका विद्यार्थीहरूले हासिल गरेको प्राविधिक शिक्षालाई व्यावहारिकरूपमा प्रयोग गरेर व्यावसायिकरूपमा तरकारीखेती गरी आम्दानी गर्न थालेका छन् ।

मंगला गाउँपालिका-२ स्थित उक्त विद्यालयको प्राविधिक धारतर्फ कक्षा ९ देखि १२ सम्म कृषि विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूले जग्गा भाडामा लिएर तरकारी खेती गरेका हुन् । विद्यालयको कृषि प्राविधिकका संयोजक करन कँडेलले विद्यार्थीहरूले प्रयोगात्मक अभ्यासका लागि गरेको तरकारीखेतीबाट आम्दानी पनि गर्न थालेका जानकारी दिए । 'कक्षा कोठामा विद्यार्थीले हासिल गर्ने सैद्धान्तिक ज्ञानलाई दिगो र व्यावहारिक बनाउन प्रयोगात्मक अभ्यासका लागि दुई रोपनी जग्गामा मौसम अनुसन्धान तरकारी खेती गरेका छौं,' उनले भने, 'विद्यार्थीले हासिल गरेको तरकारी विद्यालयकै चमेनागृह, छात्रावास, विद्यार्थीको घरायसी उपभोगका साथै वाविद्याचौर बजारमा बिक्री गर्दै आएका छन् ।'

हिजोआज जिरीको साग बोंचरहेका विद्यार्थीहरूले जूकेनी फर्सी, गोलभेंडा, तीतेकरोला र खुसानीको पनि खेती गरेका छन् । ताजा तरकारीका साथै यामअनुसार नर्सरीमा विरुवा उत्पादन गरेर बेच्ने पनि

गरेका छन् । एक सिजनमा ५० हजार रूपैयाँसम्मको तरकारी उत्पादन गर्छन् ।

कक्षा ९ की विद्यार्थी देविना पुनले सैद्धान्तिकसँगै प्रयोगात्मक अभ्यास गर्दा पढेको विषयवस्तुलाई बुझ्न सजिलो भएको बताइन् । बागलुङबाट कृषि विषय अध्ययनका लागि मंगला माविमा आर्केरी प्रतिज्ञा विकले प्राविधिक शिक्षाका साथै उत्पादनलाई बजारीकरण र व्यावसायिक गर्ने ज्ञान र सीप हासिल गर्न पाउँदा भविष्यमा स्वरोजगार र आत्मनिर्भर बन्न सकिने आत्मबल बढेको बताइन् । अर्का विद्यार्थी नविन सुनारले पढाइसँगै आयआर्जन गर्ने र व्यावसायिक बन्ने गान्धारिक ज्ञान, सीप हासिल गर्न पाएको अनुभव सुनाए । यस विद्यालयमा वि.सं. २०७६ देखि प्राविधिक धारतर्फ कृषि विषयमा पठनपाठन सुरु भएको थियो । कक्षा ९ देखि १२ सम्म कृषि विषयको पठनपाठन हुने गरेको छ ।

हालसम्म ५० जनाभन्दा बढीले कक्षा १२ उत्तीर्ण गरेका र हाल ५२ जना विद्यार्थी कृषि प्राविधिक विषय अध्ययन गरिरहेका प्रधानाध्यापक गणबहादुर खत्रीले बताए । वाविद्याचौरका साथै अर्म्न, कुहुँ, वरड्जारा र बेनी नगरपालिकाबाट कृषि विषय पढ्नका लागि विद्यार्थीहरू आएका उनले

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: CONCEPT CARE EVENT MANAGEMENT SDN BHD

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	Resturant Worker	15	0	1700	RM	६५५५०	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

ARCTIC OVERSEAS PVT. LTD. (Arctic International Pvt Ltd.)
Badr Colony, Sukedhara, Kathmandu, Nepal. Contact: +977-01-4376112
E-mail: arcticinternational09@gmail.com

साउदीमा रोजगार कम्पनी: GLOBAL CUSTOMS COMPANY

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	LOADING UNLOADING LABOR	15	0	1000	SR	80.020	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

Globe Asia Air International Overseas Pvt. Ltd
Gausala-9, Tilganga, Kathmandu, Nepal, Mobile No. 982880985
E-mail: info@glbeasiainternationals.com.np

साउदीमा रोजगार कम्पनी: SAMAYA GROUP COMPANY LIMITED

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	LOADING & UNLOADING WORKER	7	0	1000	SR	80.020	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

WORKFORCE SERVICES PVT. LTD.
Sinamangal-09, Airport, Kathmandu, Tel: +977-1-4569912, 4569914
Rajendra Ghimire 9865502308, Email: info@workforce.com.np, Web Site: www.workforce.com.np

कुवेतमा रोजगार कम्पनी: TAAMEER INTERNATIONAL BUILDING CONSTRUCTION COMPANY

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	WELDER	10	0	140	KD	६८.७२०	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

SPACE HR SOLUTIONS PVT.LTD
Basundhara, Kathmandu, Tel: 01-5925496, Whatsapp No: 9841607538 Chitra Bahadur Roka
E-mail: spacehrsolution07980@gmail.com, Web: www.spacehrsolution.com

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: SPRING TECH MANUFACTURING SDN BHD

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	Skilled Labour	8	0	1700	RM	६५५५०	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

Ever Bright Overseas Pvt. Ltd.
Sambhu Margal-09 Kathmandu, Nepal, Tel: +977-01-5911758, 5911759, Mob No: +977980236432
Email: everbrightoverseas123@gmail.com, Web: www.everbrightoverseas.com

युएईमा रोजगार कम्पनी: ARABIAN GULF GENERAL MAINT & CLEANING L L C

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	Cleaner General	16	3	1000	AED	89.930	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

OCTOPUS RECRUITMENT PVT.LTD
Buddha Nagar, Baneshwor, Kathmandu, Nepal, Tel: 1-4790666/01-4790655,
Email: octopusre@gmail.com, Web: www.octopusrecruitment.com

साउदीमा रोजगार कम्पनी: HAYYAF ALBAN ESTABLISHMENT

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	Barista (Coffee maker)	4	0	1200	SR	8८.०२५	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ८ गते (18th May 2026) मा हुनेछ ।

Overseas Employment (P) Ltd.
Bhimsengola, Baneshwor-34, Kathmandu, Nepal Tel:+977-1-4110069, E-mail: overseas4employment@gmail.com

कार्तारमा रोजगार कम्पनी: MAGNUM HOSPITALITY

पूरा विज्ञान सल्लागी मिति: २०८३/०५/२५

सि. नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि कानून	हालको स्थिति	समाप्त हुनेछ	कार्य	अन्य
1	Waiter	2	0	1500	QR	६२.९६०	६ दिन	५ दिन	५ दिन
2	Receptionist Female	0	2	1500	QR	६२.९६०	६ दिन	५ दिन	५ दिन
3	Receptionist Male	2	0	1500	QR	६२.९६०	६ दिन	५ दिन	५ दिन

अन्तरराष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८३ जेठ ९ गते (29th April 2026) मा हुनेछ ।

Sulav Recruitment Pvt.Ltd.
Maharajun, Santhopark, Kathmandu Nepal, Telephone : 01-5903011, Email: recruitment.sulav24@gmail.com, Website: www.hrulav.com

'म हुँ पानी...' गीतमा राजेश र करिस्मा

लोकगायक बमबहादुर कार्कीको नयाँ सन्देशमूलक गीत 'म हुँ पानी सबको जिन्दगानी' बोलको गीतको म्युजिक भिडियो सार्वजनिक गरिएको छ।

सोमबार, २८ वैशाख २०८३ (Monday, 11 May 2026)

गुर्जामा पहिलोपटक चलचित्र छायांकन

आधार शिबिर पुगेका थियौं, त्यसबखत नै हामीले गुर्जामा फिल्म बनाउने निधो गरेका थियौं, यहाँको भूबनोट र प्राकृतिक सौन्दर्यताले गुर्जालाई फिल्म सिटीका रूपमा विकास गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना छ।

जिल्लाकै सबैभन्दा दुर्गम वस्तीको उममा पाएको गुर्जामा हालैमात्र सडक सञ्जालको पहुँच जोडिएको छ। भूगोलले दूरी टाढा भए पनि प्राकृतिक सौन्दर्य र सम्भावनाले भरिपूर्ण गुर्जामा फिल्म छायांकनले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रचारप्रसारमा सघाउने भन्ने कुरा धकबहादुर छुट्याएले बताए।

किम्बे प्रोडक्सन तथा धीरज इन्फिनिटी फिल्मस्को सहकार्यमा चलचित्र बन्ने छ। ३० वर्ष लामो फिल्म सम्पादनको अनुभव सन्हालेका तारा थापाले निर्माण गर्न लागेको यस चलचित्रको निर्मातामा सौर्यल थापा, रविप्रेम श्रेष्ठ, धीरज तामाङ र प्रदीप रायमाफ्री निर्माताका रूपमा रहेका छन्।

बेनी (म्याग्दी)- धवलागिरि गाउँपालिका-१ गुर्जामा पहिलोपटक चलचित्रको छायांकन गरिएको छ। छत्ताल र दलित समुदायको बसोबास रहेको परम्परागत हुँदा घरहरू गुजमुञ्ज मिलेर बसेको गुर्जा गाउँमा चलचित्र 'सारथी'को छायांकन सुरु गरिएको हो।

पाटोलाई समेत समेटेर चलचित्रका दृश्य खिचन थालिएको छ। सामाजिक कथावस्तुमा आधारित सारथी चलचित्रको निर्माण टोली दुई सातादेखि गुर्जामै बसेर चलचित्र निर्माणका लागि कलाकारहरूको अभिनय छायांकन गरिरहेको प्रमुख निर्माता तारा थापाले बताए।

गुर्जाकै कलाकार गिरी विश्वकर्मासहित गायत्री जोशी, मदन थापा, मिलन खड्का, रश्मी गुरुङ, तुलसी राई, आशा विश्वकर्मागायतका नयाँ कलाकारको पनि अभिनय रहने प्रमुख निर्माता थापाले बताए। यस चलचित्रको अधिकांश दृश्य गुर्जा वरपर नै छायांकन गरिने निर्देशक कुमार गजुरेलले जानकारी दिए।

संगीत रोयल्टीको आधार पुनरावलोकन गर्न माग

काठमाडौँ (प्रस)- सामुदायिक रेडियो प्रसारक संघ (अकोराव) नेपाल, रेडियो ब्रोडकास्टर्स फोरम (आरबिएफ) नेपाल र ब्रोडकास्टिङ एसोसिएसन अफ नेपाल (वान)ले विगतमा तोकिएका संगीत रोयल्टीका आधार र दरको वैज्ञानिक पुनरावलोकन गर्नुपर्ने माग गरेका छन्।

संकलन समाजका नाममा फौजदारी अभियोग लगाई गरिएको धरपकडको घटनाप्रति आपत्ति जनाएको छ। संवाद चलिरेहकै बेला धरपकड र मुद्दा मामिलाले स्रष्टा र एफएम रेडियोहरूबीचको सम्बन्धमा दरार पैदा गरेकाले सो कार्य तत्काल रोक्न माग गरेको छ।

'थेम्सको लहरमा तमोरको स्पर्श' कविता संग्रह विमोचन

ललितपुर (प्रस)- बेलायतमा बसोबास गर्दै आएका स्रष्टा शान्ति लिम्बुद्वारा रचित कविता संग्रह 'थेम्सको लहरमा तमोरको स्पर्श' सार्वजनिक गरिएको छ।

ओयाम सरोकार समाज, काठमाडौँद्वारा शनिवार यहाँ आयोजित कार्यक्रममा साहित्यकार एवं लेखक खगेन्द्र संग्रोलालगायतले कृति विमोचन गरे। त्यस अवसरमा संग्रोलाले उक्त कृतिमा देश छोड्नु पर्ने विवशता, प्रवासी जीवनका विषय, मानव जीवनको जरा, नारी चेतनाका विषय समेटिएको बताए।

रंजशाला

फुटसल प्रतियोगितामा विजेतालाई सिबिएम कलेजको सम्मान

काठमाडौँ- दिल्लीवजारस्थित कलेज अफ विजनेस म्यानेजमेन्ट (सिबिएम) कलेजले फुटसल प्रतियोगितामा उत्कृष्ट समूह र व्यक्तिलाई सम्मान गरेको छ।

विजेताहरूलाई क्याम्पस सञ्चालक समिति अध्यक्ष कोइराला, प्राध्यापक कल्पना खरेलगायतले सम्मान गर्दै पुरस्कृत गरेका थिए। एसइई दिएर बसेका विद्यार्थीहरूका लागि आयोजित प्रतियोगितामा सहभागी विद्यार्थीलाई उच्च शिक्षा आफूहरूकै क्याम्पसमा पढे विशेष सहयोग र समन्वय गर्ने पनि बताए।

परीक्षाफल उत्कृष्ट आओस भन्ने कामना गरेका थिए। प्रथम पुरस्कार जित्ने समूहले १० हजार रूपैयाँसहित मेडल, ट्रफी, प्रमाणपत्र पाएका थिए। यसैगरी दोस्रो हुनेले पाँच हजार रूपैयाँसहित ट्रफी, मेडल, प्रमाणपत्र पाएका थिए। विजेतासहित सबै प्रतियोगीलाई खादा लगाएर सम्मान पनि गरिएको थियो।

Job advertisement for Kingfisher Overseas Pvt. Ltd. with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for Saned Facility Management LLC with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for Amiantit Qatar Pipes Co. LLC with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for International Trade Links Recruitment Pvt. Ltd. with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for Johoku Management Cooperative Society with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for Line Cooperative with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for Line Cooperative with details on company, location, and contact info.

Job advertisement for Tirupati H.R. Solution (P) Ltd with details on company, location, and contact info.

अभिनेताबाट राजनीतिज्ञ बनेका तमिलनाडु वेवी कभ्रम (टिभिके) पार्टीका नेता जोसेफ विजय भारतको चेन्नईमा तमिलनाडु राज्यको मुख्यमन्त्रीको रूपमा शपथ लिएपछि बोल्दै । तस्विर: एपी

अमेरिका पक्षधर देशले हर्मुजमा 'कठिनाइको सामना गर्नुपर्ने' इरानको चेतावनी

तेहरान- इस्लामिक गणतन्त्र इरानविरुद्ध संयुक्त राज्य अमेरिकाले लगाएका प्रतिबन्धहरूको पालना गर्ने देशहरूले 'स्ट्रेट अफ हर्मुज' पार गर्न कठिनाइको सामना गर्नुपर्ने इरानको सेनाले आइतबार चेतावनी दिएको छ ।

यसै महिनाको सुरुआतमा अमेरिकी सरकारले इरानको हित र चासोका विषयमा नयाँ प्रतिबन्ध लगाएको थियो । अमेरिकाले जहाजलाई तेहरानका अधिकारीहरूलाई उक्त जलमार्गबाट जान पैसा नदिन आग्रह गरेको थियो ।

एएफपीले प्राप्त गरेको सूचनाअनुसार संयुक्त राज्य अमेरिका र बहराइनले इरानलाई जलमार्गबाट दुवानीमा प्रतिबन्ध रोक्न आग्रह गरिएको संयुक्त राष्ट्रसंघमा पेश गर्न तयार पारिएको प्रस्तावको मस्यौदा तयार गरेका छन् । प्रस्तावमा फेब्रुअरी २८ मा युद्ध सुरु भएदेखि एक प्रमुख तनावको केन्द्र बनेको 'स्ट्रेट अफ हर्मुज'को जलमार्गबाट दुवानीमा प्रतिबन्ध रोक्न आग्रह गरिएको छ ।

इरानको आधिकारिक समाचार संस्था इर्नाले इरानी सैनिक अधिकारी मोहम्मद अक्रामिनयाले आइतबार उद्घृत गर्दै लेखेको छ, 'इस्लामिक गणतन्त्र इरानमाथि प्रतिबन्ध लगाएर अमेरिकाको आदेश पालना गर्ने देशहरूलाई निश्चितरूपमा जो लज्जामा पार गर्न कठिनाइ हुने छ ।'

उनले भने, 'हामीले स्ट्रेट अफ हर्मुजमा नयाँ कानुनी र सुरक्षा प्रणाली स्थापना गरेका छौं । अबदेखि कुनै पनि जहाजले यसबाट जान

चाहेमा हामीसँग समन्वय गर्नुपर्छ ।' उनले यो प्रणाली अहिले लागू भएको र यसले आर्थिक, सुरक्षा र राजनीतिक लाभ ल्याउने बताए । शनिवार इरानी संसदको राष्ट्रिय सुरक्षा आयोगका प्रमुख इब्राहिम अजिजीले एक्समा एक पोस्ट गर्दै नयाँ विधेयक प्रस्ताव गरिएको बताएका थिए । उनले भने, 'हामी बहराइनजस्ता साना राष्ट्र र सरकारलाई जानकारी गराउँछौं कि अमेरिकी प्रस्तावको पक्ष लिँदा उनीहरूले गम्भीर परिणाम भोग्नुपर्ने हुन्छ । 'स्ट्रेट अफ हर्मुज' विश्वभर इन्धन दुवानीका लागि एक महत्त्वपूर्ण जलमार्ग हो । यो मार्ग भएर विश्वको आवश्यकताको कम्तीमा २० प्रतिशत इन्धन दुवानी हुन्छ । 'यसलाई सधैँभरि आफैँमा

बन्द गर्ने जोखिम नलिनुहोस्,' उनले थपे । इरानले जलमार्गबाट केवल एकाध जहाजलाई जान अनुमति दिएको छ, जुन मार्गले शान्तिकालमा विश्वको तेल र ग्यास प्रवाहको पाँच भागको एक भागका साथै अन्य महत्त्वपूर्ण वस्तुहरूको लागि सेवा प्रवाह गर्छ । गत महिना संसदका उपसभामुख हमिद्रेजा हाजिवावेईले तेहरानले मार्गमा लगाएको शुल्कबाट पहिलोपटक राजस्व प्राप्त गरेको बताएका थिए । संयुक्त राज्य अमेरिका र बहराइनले प्रस्ताव गरेको संयुक्त राष्ट्रसंघ सुरक्षा परिषदको प्रस्तावलाई भिटो शक्ति प्रयोग गरी रोक्न आफू तयार रहेको बताएको छ । रासस/एएफपी

युक्रेन युद्ध करिब अन्त्यतिर पुगेको रुसी राष्ट्रपति पुटिनको भनाइ

मस्को- रुसी राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिनले शनिवार युुक्रेनमा युद्ध अन्त्य हुँदै गएको बताएका छन् । शनिवार मस्कोमा भएको सैन्य प्रदर्शनमा नेता पुटिनले सैनिकहरूलाई आफूहरू युुक्रेनमा नेटोद्वारा समर्थन गरेको 'आक्रामक शक्ति' सँग लडिरहेको बताएका थिए । उनले आफ्नो युद्ध लक्ष्यलाई 'न्यायपूर्ण' कदमका रूपमा उल्लेख गरेका छन् ।

रुसी नेताले दोस्रो विश्वयुद्धमा नाजी जर्मनीमाथि सोभियत संघको विजयको सम्झनालाई आफ्नो २५ वर्ष शासनको 'केन्द्रीय कथा' बनाएका छन् र आफ्नो युुक्रेन आक्रमणको औचित्य पुष्टि गर्न बारम्बार यसको प्रयोग गरेका छन् । रुसी अधिकारीहरूले सामान्यतया विजय दिवस प्रदर्शनलाई धुमधाम र भव्यताका साथ मनाउँछन् । हालैका हप्ताहरूमा युुक्रेनी लामो दूरीका आक्रमणहरूको एक शृंखलाले क्रेमलिनलाई सुरक्षा

उपायहरू बढाउन र यस वर्षको उत्सवलाई कम गर्न प्रेरित गरेको पाइएको छ । सैन्य प्रदर्शन समारोहपछि युुक्रेनका लागि पश्चिमा सैन्य सहायतामा कमी आएको छ कि छैन भनेर सोधिएको प्रश्नमा पुटिनले भने, 'उनीहरूले रुससँगको टकरावलाई बढावा दिन थाले, जुन आजसम्म जारी छ ।' 'मलाई लाग्छ कि यो द्वन्द्व समाप्त हुँदै छ तर यो अझै पनि गम्भीर विषय हो,' उनले अगाडि भने, 'उनीहरूले रुसको ठूलो हार

र रुस पतनको प्रतीक्षामा महिनौं विताए । यसले काम गरेन ।' पुटिनले पश्चिमी देशहरूलाई संकेत गर्दै भने, 'युक्रेनलाई सहयोग गर्ने बहानामा उनीहरूले रुसविरुद्धको जनमत सिर्जना गर्ने प्रयास गरे तर उनीहरू अफेरोमा गएर फसेका छन् । अब उनीहरू यसबाट बाहिर निस्कन सक्दैनन् ।' पुटिनले सम्भावित शान्तिसम्मौताका लागि सबै सर्तहरू टुंगो लागेपछि मात्र तैस्रो देशमा युुक्रेनी राष्ट्रपति भोलोदिमिर

जेलेन्स्कीलाई भेट्न आफू तयार रहेको बताएका छन् । उनले भने, 'यो सहमतिको अन्तिम विन्दु हुनुपर्छ, बार्ता आफैँमा होइन ।' अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले गत शुक्रवार रुस र युुक्रेनबीच शनिवारदेखि तीन दिन युद्धविराम लागू हुने घोषणा गरेका थिए ।

मस्को र किभले एक अर्कामाथि युद्धविरामका सर्त उल्लंघनको आरोप लगाएका छन्, तर कुनै ठूलो आक्रमणको रिपोर्ट गरिएको छैन । यद्यपि, यो अवधिमा पनि छिटफुट डोन गतिविधि जारी छन् र दुवै पक्षका नागरिक हताहत भएका खबरहरू आएका छन् ।

क्रेमलिनले युद्धविरामलाई लम्ब्याउने कुनै योजना नरहेको जनाएको छ । युद्धरत पक्षहरू युद्धविरामको क्रममा एक हजार कैदीहरू साटासाट गर्न पनि सहमत भएका छन् । पुटिनले शनिवार भने, 'रुसले अहिलेसम्म युुक्रेनबाट कुनै प्रस्ताव प्राप्त गरेको छैन ।' रासस/एएफपी

युद्धको प्रभावले ऊर्जा बजारमा ठूलो उतारचढाव

पेरिस- मध्यपूर्वमा जारी युद्धका कारण तेल आपूर्तिमा अवरोध र मूल्यमा तीव्र वृद्धि भएपछि युरोपका ठूला तेल तथा ग्यास कम्पनीहरूले पहिलो त्रैमासिकमा ठूलो नाफा कमाएका छन् । यससँगै लण्डनदेखि पेरिससम्म उनीहरूको 'असामान्य नाफा'मा थप कर लगाउनुपर्ने माग पुनः उठ्न थालेको छ ।

'शेल' ले हालै आफ्नो नाफा सार्वजनिक गर्दै पहिलो त्रैमासिकमा करिब ५.७ अर्ब अमेरिकी डलर (भण्डै ४.८ अर्ब युरो) खुद नाफा कमाएको जनाएको छ, जुन गत वर्षको सोही अवधिको तुलनामा १९ प्रतिशतले बढी हो । कम्पनीका अनुसार नाफा वृद्धि उच्च तेल मूल्य, सुधारिएको रिफाइनिङ मार्जिन र व्यापारिक गतिविधिबाट भएको हो ।

यस्तै, विपीले पनि नाफामा उल्लेखनीय वृद्धि देखाएको छ, जसको खुद नाफा ३.८४ अर्ब डलर पुगेको छ । टोटालइनर्जीको नाफा भने अझ बढी वृद्धि हुँदै ५.९ प्रतिशतले बढेर ५.८ अर्ब डलर पुगेको रिपोर्ट गरिएको छ । यसको विपरीत, अमेरिकी ऊर्जा कम्पनीहरू एक्सनमोबिल र चेन्नोनको नाफा घटेको देखिएको छ । विशेषज्ञहरूका अनुसार डेरिभेटिभ बजारमा समयान्तर प्रभावका कारण अमेरिकी कम्पनीहरू प्रभावित भएका हुन् ।

तेलको मूल्यवृद्धि र होर्मुज संकट

मध्यपूर्व युद्धका कारण इरानले होर्मुज जलडमरूमध्यमा अवरोध सिर्जना गरेपछि विश्वबजारमा तेल आपूर्ति घटेको छ । यसले मूल्य तीव्ररूपमा बढाएको छ । मार्च महिनामा ब्रेन्ट क्रूड तेलको मूल्य औसत १०० डलर प्रतिब्यारेल पुगेको थियो भने कहिलेकाहीँ १२० डलरसम्म पुगेको उल्लेख छ । युद्धअघि यो

मूल्य करिब ७० डलर थियो । विश्लेषकहरूका अनुसार युरोपेली कम्पनीहरू विशेषगरी लाभान्वित भएका छन् किनभने उनीहरूको व्यापारिक गतिविधि बलियो छ, जसले बजारको उतारचढावबाट अतिरिक्त लाभ लिन सक्षम बनाएको छ । एक ऊर्जा विश्लेषकले बताए अनुसार, यी कम्पनीहरू यस त्रैमासिकमा 'परम्परागत तेल कम्पनीभन्दा बढी विश्व ऊर्जा बजारका जटिल ट्रेडरजस्तो' देखिएका छन् ।

कर लगाउने दबाव बढ्दै

उच्च नाफापछि बेलायत र फ्रान्समा तेल कम्पनीहरूको नाफामा थप कर लगाउने माग बढेको छ । यसअघि युुक्रेन युद्धपछि पनि यस्तै 'विण्डफल कर' लागू गरिएको थियो । बेलायतमा तेल कम्पनीहरू अहिले पनि नयाँ सी क्षेत्रको नाफामा ३८ प्रतिशत अतिरिक्त कर तिर्छन्, जुन सामान्य ४० प्रतिशत करसँगै लागू हुन्छ । तर यो कर केवल

घरेलु उत्पादनमात्र सीमित छ । अब त्यही करलाई विस्तार गर्नुपर्ने माग बढिरहेको छ । फ्रान्सका राष्ट्रपति इम्यानुएल म्याक्रोले पनि अत्यधिक नाफा वा 'सुट्टेबाजी शैलीको कारोबार' नियन्त्रण गर्न युरोपेलीस्तरमा समन्वय आवश्यक रहेको बताए ।

भविष्यको बजार र ऊर्जा रणनीति

विश्लेषकहरूका अनुसार दोस्रो त्रैमासिकमा पनि कम्पनीहरूको नाफा बलियो रहने सम्भावना छ, किनभने बजार तुरुन्तै सामान्य अवस्थामा फर्कने देखिँदैन । दीर्घकालीनरूपमा कम्पनीहरू साना, कम लागतका र छिटो उत्पादन गर्न सकिने परियोजनामा ध्यान केन्द्रित गर्न सक्छन् । केही कम्पनीहरूले जलवायु लक्ष्यमा पुनर्विचार गर्दै तेल तथा ग्यास उत्पादनमा निरन्तरता दिने संकेत पनि दिएका छन् । यसैबीच, ऊर्जा सुरक्षा सुनिश्चित गर्न नवीकरणीय ऊर्जाको भूमिकावारे पनि फेरि बहस सुरु भएको छ । रासस/एएफपी

पाकिस्तानको उत्तर-पश्चिममा प्रहरी चौकीमा आक्रमण, १२ प्रहरीको मृत्यु

पेसावर- पाकिस्तानको उत्तर-पश्चिमी क्षेत्रमा शनिवार राति भएको कार बम आक्रमण र त्यसपछि भएको गोलीबारीमा १२ प्रहरीको मृत्यु भएको छ भने पाँच जना घाइते भएका छन् । वन्नु जिल्लाको फतेह खेल क्षेत्रमा रहेको प्रहरी चौकीमा आत्मघाती आक्रमणकारीले विष्फोटक पदार्थले भरिएको सवारीसाधन टोक्काएर विष्फोट गराएको स्थानीय प्रहरी अधिकारीहरूले बताएका छन् । विष्फोटपछि केही सशस्त्र समूहका सदस्यहरूले चौकीमा प्रवेश गरी प्रहरीमाथि गोली चलाएको जनाइएको छ ।

वन्नु प्रहरीका एक अधिकारीका अनुसार घटनामा १२ प्रहरीको मृत्यु पुष्टि भएको छ । यो समाचार तयार पार्दासम्म एक जना अझै बेपत्ता छन् । अधिकारीहरूले आक्रमणकारीहरूले भारी हतियारका साथै साना ड्रोन पनि प्रयोग गरेको बताएका छन् । उनीहरूका अनुसार आक्रमणपछि फर्कने क्रममा आक्रमणकारीहरूले प्रहरीका हतियार र केही कर्मचारीलाई समेत लिएर गएको

प्रारम्भिक जानकारी छ । वन्नु पछिल्ला वर्षहरूमा बढ्दो सशस्त्र गतिविधिबाट प्रभावित क्षेत्रका रूपमा रहँदै आएको छ । पाकिस्तान र अफगानिस्तानबीच सीमावर्ती क्षेत्रमा बढ्दो तनावका बीच यो आक्रमण भएको हो । इस्लामावादले अफगान भूमिमा केही समूहका लागि सुरक्षित

आश्रयस्थल भएको आरोप लगाउँदै आएको छ भने काबुलले सो आरोप अस्वीकार गर्दै आएको छ । पछिल्ला महिनाहरूमा दुवै देशबीच सम्बन्ध थप तनावपूर्ण बन्दै गएको र सीमावर्ती क्षेत्रमा हिंसात्मक भडपडहरूसमेत भएको उल्लेख गरिएको छ । रासस/एएफपी

श्रीलंकामा ऊर्जा संकटबीच बिजुली महसुल वृद्धि

कोलम्बो- मध्यपूर्वमा जारी युद्धका कारण ऊर्जा आपूर्तिमा आएको असरले लागत बढेपछि श्रीलंकाले बिजुली महसुल १८ प्रतिशतसम्म बढाउने निर्णय गरेको छ ।

सार्वजनिक उपयोगिता आयोगका अनुसार सोमवारदेखि लागू हुने नयाँ दरअनुसार मासिक १८० युनिटभन्दा बढी बिजुली प्रयोग गर्ने उपभोक्ताले १८ प्रतिशत अतिरिक्त शुल्क तिर्नुपर्ने छ । सोभन्दा कम खपत गर्ने उपभोक्तामा भने तत्काल असर पर्ने छैन ।

आयोगले जारी गरेको विज्ञप्तिअनुसार यो वृद्धि उद्योग, होटल, व्यवसाय, सरकारी कार्यालय तथा धार्मिक संस्थाहरूमा लागू हुने छ । यो निर्णय पछिल्ला केही महिनामा गरिएको ऊर्जासम्बन्धी शृंखलाबद्ध वृद्धिपछिको अर्को कदम हो । गत महिनामात्र पनि बिजुली महसुल ४० प्रतिशतले बढाइएको थियो ।

इन्धन मूल्य र महँगाइ पनि बढ्यो

ऊर्जा आपूर्तिमा अवरोधका कारण श्रीलंकाले इन्धन मूल्य २५ प्रतिशतभन्दा बढीले बढाएको छ र केही क्षेत्रमा राशनडिसमेत लागू गरेको छ । सरकारी तथ्यांकअनुसार महँगाइ बढेर अप्रिलमा ५.४ प्रतिशत पुगेको छ, जुन अधिल्लो

महिनाहरूको तुलनामा उल्लेखनीय वृद्धि हो ।

आर्थिक संकटबाट पुनःस्थापनाको प्रयास

श्रीलंका सन् २०२२ मा विदेशी मुद्रा संकटका कारण ठूलो आर्थिक संकटमा परेको थियो, जसले खाद्यान्न, इन्धन र औषधि आयातमा गम्भीर असर पारेको थियो । गत वर्ष आएको ठूलो आँधीलेसमेत

देशलाई थप प्रभावित बनाएको थियो, जसमा सयौंको मृत्यु र ठूलो भौतिक क्षति भएको थियो । देशले सन् २०२३ देखि अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको सहायता कार्यक्रमामार्फत आर्थिक स्थायित्व ल्याउने प्रयास गरिरहेको छ । तर उच्च ऊर्जा मूल्य र बाह्य संकटहरूले पुनर्उत्थान प्रक्रियामा चुनौती थपिरहेका छन् । रासस/एएफपी

खाँदवारी-किमाथाका सडक खण्ड | उत्तर-दक्षिण कोशी राजमार्ग संखुवासभाको खाँदवारी नगरपालिका- ४ स्थित एक हजार ८९० मिटर उचाइको छायाडकुटी डाँडावाट देखिएको खाँदवारी-किमाथाका सडक खण्ड। तस्विर: रासस

आगामी बजेटलाई इप्पानको ५३ बुँदे सुझाव

अर्थमन्त्रीको प्रतिबद्धता: ऊर्जालाई अर्थतन्त्र हाँक्ने क्षेत्र बनाउनेगरी नीति बनाउँछौं

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था नेपाल (इप्पान) ले आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट तथा कार्यक्रमका लागि ५३ बुँदे सुझाव पेस गरेको छ। अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम वाग्लेसँग आइतबार भएको भेटमा इप्पानका अध्यक्ष गणेश कार्कीले ५३ बुँदे सुझाव प्रस्ताव गर्दै सरकारले ऊर्जा क्षेत्रको विकासका लागि लगानी गर्ने गरी नीति तथा कार्यक्रम ल्याउनुपर्नेमा जोड दिए। सरकारले अर्थ सार्न लागेको १० वर्षमा ३० हजार मेगावाट विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य हासिलका लागि निजी क्षेत्रले योगदान गर्न तयार रहेका बताउँदै अध्यक्ष कार्कीले सोहीअनुसार नीति तथा कार्यक्रम र बजेट बिनियोजन गरिनुपर्नेमा जोड दिए। उनले त्यसका लागि विद्युत् खरिद सम्झौता (पिपिए) खुलाउनुपर्ने, निजी क्षेत्रलाई विद्युत् व्यापार प्रसारण लाइनमा सहभागी गराउनुपर्नेमा जोड दिए।

उद्योग विस्तार र लगानी वृद्धि गर्ने बजेट ल्याउन परिसंघको आग्रह

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- आगामी आर्थिक वर्षमा उद्योग विस्तार तथा लगानी वृद्धि गराउन सहज हुने बजेट ल्याउन नेपाल उद्योग परिसंघले आग्रह गरेको छ। अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम वाग्लेलाई आइतबार उनकै कार्यकक्षमा भेटेर परिसंघका अध्यक्ष वीरेन्द्रराज पाण्डेसहितको टोलीले अब २०८३/८४ को बजेट निजी क्षेत्रलाई विकासको वाहकका रूपमा लिई उद्योग तथा लगानी वृद्धि गराउनेतर्फ केन्द्रित हुनुपर्ने सुझाव दिएको हो। आय आर्जन र सम्पत्ति सिर्जनालाई सहयोग गर्नेगरी बजेट ल्याउनुपर्ने, अर्थतन्त्र हाँक्ने क्षेत्र बनाउने गरी नीति पनि बनाउँछौं, उनले भने। लगानीकर्ताको साथ सरकार चाहने र लगानीकर्ताले पनि उच्च व्यावसायिक र इमान्दारिताका साथ लगानी भएको क्षेत्र ऊर्जा हो भन्ने देखिनेगरी अर्थ बढ्नुपर्नेमा अर्थमन्त्री वाग्लेले स्पष्ट पारे।

विज्ञापनअनुसार कर प्रणालीलाई सरल, एकीकृत र सीमित प्रकारको बनाउन, भ्याट, आयकर र अन्तःशुल्कमा आवश्यक व्याख्यात्मक टिप्पणीसहित स्पष्ट बनाउन, एकल व्यक्तिको व्यक्तिगत आयकरको न्यूनतम सीमा १० लाख गरी आयकरको दर घटाउने आग्रह गरिएको छ।

जोखिममा आधारित अडिट प्रणाली लागू गर्न, कर विवाद समाधान, एडभान्स रूलिङ, कर प्रशासनलाई डिजिटल बनाइनुपर्ने, चोरी पैठारी नियन्त्रणका लागि सम्बद्ध निकायहरूबीच समन्वय सुदृढ गरिनुपर्ने र आयातित वस्तुका लागि न्यूनतम गुणस्तर मापदण्ड लागू गरिनुपर्ने सुझाव दिइएको छ।

ठूला पूर्वाधारका परियोजनाहरूमा निजी क्षेत्रलाई आकर्षित गर्ने नीति लिन, उद्योगको स्वीकृत परियोजनाअनुसार आवश्यक जग्गामा हदबन्दी नलाग्ने व्यवस्था गरी अतिरिक्त जग्गा धितो राख्न र उद्योगलाई विक्री गर्न पाउने नीति लागू गर्न, उद्योग व्यवसायले सरकारको कुनै निकायमा भुक्तान तथा पूँजीबजार, स्वदेशी उत्पादन प्रवर्द्धन, पूर्वाधार, स्वास्थ्य तथा शिक्षा, गैर कर, राजस्व चुहावट तथा सम्पत्ति शुद्धीकरणसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत रूपमा बजेट सुझाव दिएको छ।

उद्योगलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी नीतिगत सुधार गर्दै यस्ता नीतिहरूको न्यूनतम १० वर्ष स्थायित्व सुनिश्चित गर्न, प्रतिस्पर्धी क्षमता भएका वस्तु केन्द्रित औद्योगिक विकास रणनीति बनाई लागू गर्न, रोजगारी, उत्पादन र आयात प्रतिस्थापनलाई केन्द्रमा राखी बजेट ल्याउन आग्रह गरिएको जनाइएको छ।

परिसंघले जारी गरेको

इप्पानका अध्यक्ष कार्कीले धितोपत्र बोर्डबाट समयमा प्रारम्भिक सार्वजनिक निष्काशन (आईपीओ) जारी गर्नुपर्ने, आयोजनालाई शान्तिसुरक्षाको व्यवस्था गर्नुपर्नेलागत विषयमा सरकारले नीतिगत र कानूनीरूपमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने गरी अर्थ बढाउनुपर्ने सुझाव दिए। सो अवसरमा अर्थमन्त्री डा. वाग्लेले अर्थतन्त्रमा विद्युत् क्षेत्रको योगदान बढ्दै गएकोले सरकारले पनि अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउने क्षेत्रका रूपमा ऊर्जालाई विकास गर्ने सरकारको योजना रहेको बताउँदै यसमा साथ दिन आग्रह गरे। 'सरकार ऊर्जा क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अर्थ बढाउने पक्षमा छ। यसको अर्थतन्त्रमा योगदान बढ्दो छ, अर्थतन्त्र हाँक्ने क्षेत्र बनाउने गरी नीति पनि बनाउँछौं,' उनले भने।

लगानीकर्ताको साथ सरकार चाहने र लगानीकर्ताले पनि उच्च व्यावसायिक र इमान्दारिताका साथ लगानी भएको क्षेत्र ऊर्जा हो भन्ने देखिनेगरी अर्थ बढ्नुपर्नेमा अर्थमन्त्री वाग्लेले स्पष्ट पारे। इप्पानको सुझावमा नेपाल ऊर्जा विकास तथा उपभोग अभिवृद्धिको दशक घोषणासहित सरकारको १० वर्षमा ३० हजार मेगावाट विद्युत् जडित क्षमता पुऱ्याउने लक्ष्यलाई साकार पार्न विद्युत् खरिद-विक्रीका अन्य विकल्प कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भेटवार्ता कार्यक्रममा सहभागीले बताएका छन्। कार्यान्वयनमा नआउँदासम्म आन्तरिक माग र अन्तरदेशीय विद्युत् बजारको मागलाई मध्यनजर गर्दै पिपिए गर्नुपर्ने, विद्युत् उत्पादक कम्पनीले स्वदेशमा उत्पादन गरेको विद्युत् खरिदका साथै छिमेकी देशबाट विद्युत् आयातका लागि हालसम्म चलि रहेको एकल क्रेता प्रणालीलाई अन्त्य गर्नुपर्नेमा जोड दिइएको छ।

'मूल्य पारदर्शिता सप्ताह'लाई महासंघको ऐक्यबद्धता

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघले सरकारद्वारा घोषणा गरिएको मूल्य पारदर्शिता सप्ताहलाई पूर्ण समर्थन गर्ने भएको छ। महासंघले आजदेखि सुरु हुने यस अभियानमा सहभागी हुन देशभरका उद्योगी व्यवसायीहरूलाई आहवान गरेको छ।

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले आज वैशाख २८ गतेदेखि जेठ ३ गतेसम्म देशव्यापीरूपमा 'मूल्य पारदर्शिता सप्ताह' मनाउने निर्णय गरेसँगै महासंघले आइतबार प्रेस विज्ञापित जारी गर्दै आफ्नो ऐक्यबद्धता जनाएको हो। महासंघले बजारमा वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा एकरूपता ल्याउन र स्वच्छ, व्यावसायिक वातावरण निर्माण गर्न यो अभियान प्रभावकारी हुने विश्वास व्यक्त गरेको छ।

महासंघले मन्त्रालयको परिपत्र अनुसार आफ्ना सदस्य उद्योग वाणिज्य संघहरू, वस्तुगत संघहरू र आबद्ध व्यवसायीहरूलाई सम्पूर्ण उद्योगी, पैठारीकर्ता, सप्लायर्स, थोक तथा खुद्रा विक्रेताहरूले आफूले विक्री गर्ने वस्तु तथा सेवाको अद्यावधिक मूल्यसूची अनिवार्य र स्पष्ट देखिनेगरी राख्न आग्रह गरेको छ। महासंघले जिल्ला तथा नगर उद्योग वाणिज्य संघहरूलाई आ-आफ्नो क्षेत्रका बजारमा मूल्यसूची राखिप/नराखिपको सुनिश्चित गर्न र सचेतनामूलक कार्यक्रमका सहभागिता जनाउँदै यस अभियानलाई सफल बनाउन देशभरका सम्पूर्ण उद्योगी-व्यवसायी मित्रहरूलाई सक्रियतापूर्वक सहभागी हुनसमेत अनुरोध गरेको छ।

बजारमा व्याप्त अनियमितता, कृत्रिम मूल्यवृद्धि र उपभोक्ता ठगी नियन्त्रण

गर्ने उद्देश्यले सरकारले आजदेखि देशभर विशेष अभियान सञ्चालन गर्दै छ। प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको संयुक्त पहलमा 'मूल्य पारदर्शिता सप्ताह' आयोजना गर्न लागिएको हो। प्रधानमन्त्री वलेन्द्र शाहकी प्रेस तथा अनुसन्धानविज्ञ दिपा दाहालले आमनागरिकको दैनिक जीवनसँग जोडिएको मूल्यवृद्धिको समस्या समाधान गर्न यो अभियान सञ्चालन गर्न लागिएको बताइन्। सप्ताहव्यापी अभियानले बजारमा हुने गलत क्रियाकलाप रोक्न कोसेढुंगा सावित हुने विश्वास लिइएको उनले बताइन्।

प्रेसविज्ञ दाहालले सबै सरोकार भएका निकाय, नागरिक समाज र सञ्चारकर्मीलाई यस अभियानमा सहयोग र बजारमा हुने अनियमितताको खबरदारी गर्नसमेत आग्रह गरिन्। उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको निर्णय र पत्राचारअनुसार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयले यसलाई कार्यान्वयनका लागि देशभरका निकायलाई निर्देशन दिइसकेको छ। अभियान कार्यान्वयनका लागि गृह मन्त्रालय, सशस्त्र

मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, सबै प्रदेशका मुख्यमन्त्री कार्यालय र स्थानीय तहलाई निर्देशन दिइसकिएको प्रधानमन्त्रीकी प्रेसविज्ञ दाहालले जानकारी दिइन्।

प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्रका वस्तु तथा सेवा प्रदायकहरूलाई अनिवार्यरूपमा मूल्यसूची राख्न आहवान गरी सोको नियमित अनुगमन गर्ने छन्। यस्तै, जिल्ला प्रशासन कार्यालयलाई जिल्ला तहमा बजार अनुगमन समितिलाई सक्रिय बनाउँदै मूल्य पारदर्शिताका लागि व्यापक प्रचारप्रसार गर्ने र नियमन सुनिश्चित गर्ने जिम्मेवारी दिइएको छ।

केन्द्रीय र प्रदेश बजार अनुगमन समितिले बजारको मूल्यांकन गर्ने, अनुगमन टोली खटाउने र नियम पालना नगर्नेमाथि कडा कानूनी कारवाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाउने जनाइएको छ। बजारमा वस्तु तथा सेवाको मूल्यमा एकरूपता नहुँदा र उपभोक्ताहरूले वास्तविक मूल्य थाहा नपाउँदा ठगिनेक्रम बढेको विषयमा गुनासा बढेपछि सरकारले अभियान सञ्चालन गर्न लागेको प्रेसविज्ञ दाहालले बताइन्।

'साउथ एसिया ट्रेड फेयर २०२६' मा अवलोकनकर्ताको आकर्षण

काठमाडौं (प्रेस)- दक्षिण एसिया क्षेत्रका उद्योग, व्यापार तथा सेवासम्बन्धी अवसरहरूलाई एकै थलोमा ल्याउने उद्देश्यसहित विहीवारदेखि राजधानीमा सुरु भएको 'साउथ एसिया ट्रेड फेयर २०२६' ले अवलोकनकर्ताहरूलाई आकर्षित गरेको छ। भुक्तानीमण्डप प्रदर्शनी हलमा चलि रहेको साकेस्तरीय यस अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार मेलाको व्यावसायिक गतिविधि पुनः चलायमान बनाउन प्रमुख भूमिका खेल्ने अपेक्षा गरिएको छ। आजसम्म चल्ने प्रदर्शनीमा अवलोकनकर्ताको उल्लेख्य सहभागिता देखिएको छ। स्थानीय उत्पादनदेखि सार्क क्षेत्रका उत्पादनहरूमा अवलोकनकर्ताले रूचि देखाएको आयोजकको भनाइ छ।

देशभित्र लामो समयदेखि सुस्त रहेको व्यापारिक वातावरण र लगानीगत अनिश्चितताबीच यो मेला निजी क्षेत्रका लागि पुनः सक्रिय हुने प्लेटफर्म बनेको मेला संयोजक सुमन महर्जनले बताए। देशमा देखिएका विभिन्न आर्थिक तथा व्यावसायिक परिस्थितिका कारण केही समय गुमिसिए बसेका व्यवसायीहरू मेलामा उत्पादपूर्वक सहभागिताका जनाइरहेको उनको भनाइ छ।

इन्ट्रोडक्सन ट्रेड सोज नेपाल प्रालिको आयोजना तथा व्यवस्थापनमा भएको यस मेलामा बंगलादेशको उद्योग मन्त्रालय तथा एक्सपोर्ट प्रोमोसन ब्युरो (इपिबी) को सहकार्य रहेको छ। यस कार्यक्रमलाई इण्डोर्स वाईका

रूपमा भुटान सरकारको उद्योग, वाणिज्य तथा रोजगारी मन्त्रालयले समर्थन गरेको छ।

कार्यक्रमका सहयोगी संस्थाहरूका रूपमा नेपाल चेम्बर अफ कमर्स, नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासंघ, ललितपुर चेम्बर अफ कमर्स एण्ड इण्डस्ट्री, भक्तपुर चेम्बर अफ कमर्स एण्ड इण्डस्ट्री, चेम्बर अफ इण्डस्ट्रिज मोरङ, ललितपुर चेम्बर अफ कमर्स, नेपाल-चाइना एक्जिक्युटिभ काउन्सिल, नेपाल कस्मेटिक व्यवसाय संघ तथा विश्व उद्यम सहायता फाउण्डेसन रहेका छन्। मेलामा भारत, बंगलादेश, नेपाल, भुटान, पाकिस्तान, अफगानिस्तान, श्रीलंका र माल्दिभ्सलागतका देशहरूको सहभागिता रहेको छ।

अब मात्र एक क्लिकमा...
www.prabhabinonline.com
facebook www.facebook.com/PrabhabinOnline **प्रभाव दैनिक**